मजदुर विज्ञापन शाखा

नागांचा-१०, भक्तपुर, फोन नं. ९७४४४२४४६५

विज्ञापनको लागि सूचना

सम्पूर्ण ग्राहकवर्गले विज्ञापन दिने gmail id: majdurdaily@gmail.com उक्त gmail id change भई नयाँ gmail id र भाइबर नं. भएको जानकारी गराउँदै विभिन्न साइजको विज्ञापन दिनुपरेमा तलको उल्लेखित भाइबर नं.मा viber वा दिइएको gmail id मा मेल गरिदिनुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

भाइबर नं. : ९७४४४२४४६५

Gmail : majdurdailybigyapan@gmail.com

मजदुर The Worker Daily दैनिक

भ.पु.जि.प्र.का.द.नं. २६/२०५५/५६

भ.पु.जि.हु.का.द.नं. २/०७०/७१

मजदुर

The Worker Daily दैनिक

Website : www.onlinemajdoor.com

बालबालिकालाई डिजिटल जोखिमबाट सुरक्षित गरौं

- बालबालिकालाई सुरक्षित र जिम्मेवार डिजिटल प्रयोगबारे सचेत गराऔं,
- व्यक्तिगत विवरण, पासवर्ड र गोप्य जानकारी सुरक्षित राख्न सिकाऔं,
- अपरिचित व्यक्तिसँग अनलाइन सम्पर्क गर्दा सावधानी अपनाऔं,
- शंकास्पद लिङ्क, सन्देश र सामग्रीबाट टाढा रहन प्रेरित गरौं,
- इन्टरनेट प्रयोगमा अभिभावकीय निगरानी र संवाद बढाऔं,
- सामाजिक सञ्जालको सकारात्मक र मर्यादित प्रयोग गरौं,
- अनलाइन दुर्व्यवहार भए/गरेको पाइएमा नजिकको प्रहरी कार्यालयमा खबर गरौं।

प्रविधिको सही प्रयोगमार्फत बालबालिकाको सुरक्षित भविष्य निर्माण गरौं

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

★ वर्ष : २८ ★ अङ्क : १८३ ★ ने. सं. ११४६ दिला थ्व, एकादशी ★ शनिबार ★ ९ साउन, २०८३ ★ July 25, 2026, Saturday ★ मूल्य रु. ५।– ★ पृष्ठ ८

प्रहरी दमन भए पनि सरकारविरोधी युवा आन्दोलन भारतभर फैलियो

नयाँ दिल्ली, ८ साउन (एजेन्सी)। भारतको राष्ट्रिय शिक्षा प्रणालीसँग गहिरो जरा भएका अनियमितताप्रति वर्तमान मोदी सरकारको स्पष्ट उदासीनताप्रति युवाहरूको आक्रोश, जसले विगत केही महिनामा लाखौँ विद्यार्थीको लागि कठिनाइ र पीडा कायम गरेको छ, अब दिल्लीको जन्तर मन्तरमा सीमित छैन ।

विद्यार्थी प्रतिनिधिमण्डल र केन्द्रले अर्को चरणको वार्ता गर्दा, केन्द्रीय शिक्षामन्त्री धर्मेन्द्र प्रधानको राजीनामाको मागमा कक्रोच जनता पार्टी अडिग रहँदा, पछिल्ला दुई दिनमा देशभर युवाहरूको ठुलो विरोध प्रदर्शन भएको छ । युवा-विद्यार्थी आन्दोलनलाई देशभरका प्रगतिशील र न्यायप्रेमी शक्ति र समूहहरूले समर्थन जाहेर गरेका छन् ।

एकता जुलुसहरू लगभग भारतका सबै प्रमुख महानगरीय केन्द्रहरूमा फैलिएको छ, पुलिसले शान्तिपूर्ण प्रदर्शनकारीहरूमाथि दमन गरेको छ ।

महाराष्ट्रमा

मुम्बईको दादरमा रहेको शिव सेना भवन बाहिर ठुलो सङ्ख्यामा जम्मा भएका प्रदर्शनकारीहरूले शिक्षामन्त्री र प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीविरुद्ध नाराबाजी गरेका थिए । मुम्बई पुलिसले १५० भन्दा बढी प्रदर्शनकारीहरूलाई हिरासतमा लिए र बिहीबार (जुलाई २३) मा निषेधाज्ञाको उल्लङ्घनको लागि दुई नयाँ पहिलो सूचना रिपोर्टहरू दर्ता गऱ्यो, आन्दोलनसँग सम्बन्धित एफआईआरहरूको कुल सङ्ख्यालाई १७ मा धकेल्यो । एफआईआरहरू जुलाई १८ देखि गैरकानुनी भेलादेखि निषेधको आदेशको उल्लङ्घन गर्ने विभिन्न धाराहरूअन्तर्गत दर्ता गरिएको बताइएको छ ।

इन्डियन एक्सप्रेसको रिपोर्टअनुसार नागपुर प्रहरीले बिहीबार (जुलाई २३) सम्बिधान स्क्वायर नजिक १५० भन्दा बढी प्रहरीलाई नियन्त्रणमा लिएको छ । करिब ३५ प्रदर्शनकारीलाई अनुमति दिइएको समयभन्दा बढी समय बसेको आरोपमा अघिल्लो रात हिरासतमा लिइएको बताइएको छ ।

बिहारमा

प्रदर्शनकारीहरूले प्रहरी निर्दयताको सामना गर्दै पछि हट्न अस्वीकार गर्नु र अझै तिनीहरूको प्रतिरोधमा आनन्दित रहनु जारी आन्दोलनको विचित्रताको प्रमाण हो । यो अपमानजनक उत्साह पटनाका विद्यार्थीहरूले पानीको तोपमुनि नाच्दै, ब्यारिकेडहरू लडाउँदै र इन्टरनेटमा अश्रु ग्यासको लागि सुरक्षा बलको माग गर्दै खिल्ली उडाउँदै गरेको स्थिति चित्रण गरेका छन् ।

बुधबार (साउन २२) सार्वजनिक सम्पत्ति तोडफोड र ऱ्यालीमा सहभागी भई कैयौं प्रहरी घाइते भएको भन्दै प्रहरीले ६ सयभन्दा बढी अज्ञात व्यक्तिविरुद्ध मुद्दा दायर गरेको छ । अखिल भारतीय विद्यार्थी सङ्घ (एआईएसए) र अखिल भारतीय प्रगतिशील महिला सङ्घ (एआईपीडब्ल्यूए) का सदस्यहरूले आन्दोलनलाई समर्थन गरेको पटनामा मात्र ४०० भन्दा बढी विद्यार्थीहरूलाई हिरासतमा राखिएको छ ।

चेन्नईमा

द हिन्दूका अनुसार, चेन्नईका प्रदर्शनकारीहरूले प्रधानलाई हटाउने मात्र होइन, (एनईईटी) को पूर्ण खारेज पनि मागे । राष्ट्रिय आन्दोलनलाई विभिन्न युवा सङ्गठनहरूले समर्थन जनाएका छन् । कक्रोच जनता पार्टी तमिलनाडु र अखिल भारतीय विद्यार्थी सङ्घ (एसएफआई) ले भारतीय कम्युनिस्ट पार्टीको कार्यालय बाहिर विरोध प्रदर्शन गरे, जबकि नीलम विद्यार्थी आन्दोलनले स्वतन्त्र प्रदर्शन गरे ।

भारतको डेमोक्रेटिक युथ फेडरेसन, स्टुडेन्ट फेडरेसन अफ इन्डिया र रोयापेट्टामा रहेको न्यु कलेजका ५ सयभन्दा बढी विद्यार्थीहरू यस कार्यमा सामेल भए ।

बाँकी पृष्ठ ६ मा

कार्की आयोगको प्रतिवेदनको सार सङ्क्षेप – ६५

जिल्ला प्रशासन कार्यालय सुर्खेत

२०८२ भदौ २३ गते वीरेन्द्रनगर घण्टाघर चोकमा अन्दाजी १५००/२००० जेनजी युवाहरूको भेला भएको थियो । भदौ २४ गते दिउँसोबाट राजधानीलगायतका जिल्लामा भएको क्षतिको समाचारका कारण सुर्खेत सदरमुकाममा पनि आन्दोलन उग्र हुँदै गएको थियो । सोही दिन दिउँसो वीरेन्द्रनगर ६ हटियालाइनमा रहेका नेकपा एमाले, नेपाली काङ्ग्रेस, नेकपा माओवादी, रा.प्र.पा., राष्ट्रिय जनमोर्चाका पार्टी कार्यालयहरू आगजनी गरिएको थियो । उक्त आगजनीको क्रममा नेकपा माओवादी पार्टी कार्यालयको छतमा रहेका ६ जना आन्दोलनकारीहरूलाई सुरक्षाकर्मीद्वारा उद्धार गरिएको थियो । आन्दोलनरत पक्षले दमकलमा ढुङ्गामुढा प्रहार गरी क्षति पुऱ्याएको थियो ।

उग्र भिडले सुरक्षाकर्मीको आग्रहलाई बेवास्ता गरी वीरेन्द्रनगर नगरपालिका, अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोगको कार्यालय, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, उच्च सरकारी वकिल कार्यालय, प्रदेश प्रमुखको कार्यालय तथा निवास, सीटी हल, जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयलगायत सङ्घीय तथा प्रदेश मन्त्रालय तथा कार्यालयहरूमा तोडफोड गरे । भिडले नापी कार्यालय, प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा तोडफोड, आगजनी र लुटपाट तथा मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयका सवारी साधनमा पनि आगजनी गरे ।

भदौ २४ गते २२:०० बजेसम्म नेपाली सेना परिचालन हुन नसक्दा सोही समयमा आगजनी तथा लुटपाटबाट धेरै क्षति भएको थियो । राति नेपाली सेना परिचालनपश्चात् अवस्था सामान्य रह्यो ।

आन्दोलनमा व्यक्तिगत र राजनीतिक प्रतिशोध राखेका व्यक्ति तथा आपराधिक मनोवृत्ति भएका समूहको समेत घुसपैठ भएको थियो । त्यस्ता व्यक्ति तथा समूहहरू व्यक्तिगत, राजनीतिक दल र सरकारी कार्यालयका घर संरचना तथा सम्पत्तिहरूमा आक्रमण, आगजनी र लुटपाटलगायतका घटना गराउन संलग्न भएको देखिन्छ । जेनजेड समूह, पहिचान नभएका अन्य मानिस, तत्कालीन सरकार बाहिर रहेका राजनीतिक दल र सरकारमा रहेका पार्टीका मान्छेहरूले पनि एक अर्का पार्टीका विरुद्ध संलग्न भएका थिए ।

सुरक्षा निकायहरूको परिचालन र समन्वय

आन्दोलन हुनुभन्दा अगाडिदेखि नै प्रमुख जिल्ला अधिकारी र जिल्लाका सबै सुरक्षा निकायका प्रमुखहरूको जिल्ला प्रशासन कार्यालय सुर्खेतमा कमान्ड पोस्ट खडा गरी आन्दोलनको क्रममा आउन सक्ने सुरक्षा चुनौतीलाई सामना गर्न सूचना आदान प्रदान, छलफल र समन्वयसहित संयुक्त रूपमा सुरक्षा फौज परिचालन गरिएको थियो ।

२०८२ भदौ २४ गते नेपाली सेनाका विभिन्न युनिट कालीबहादुर गणको २५० जना, नं. १ राजदल गणको १०५ जना, बिनायक दल गणको १०५ जना, कालिदल गणको १०५ जना गरी जम्मा ५६५ जना फौज परिचालन गरिएको थियो । नेपाली सेनाको कुनै कर्मचारी घाइते भएका छैनन् ।

देशको अवस्थाबारे उब्जिएका प्रश्न

- सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधीश भारत भ्रमण गएको सार्वजनिक भयो । यसअघि नेपालका प्रधानमन्त्रीहरूको पहिलो विदेश भ्रमण भारत हुन्थ्यो; अहिले प्रधानन्यायाधीशको हुन थाल्यो । के नेपाल भारतको नवउपनिवेश हो र ?
- आव २०८२/८३ मा नेपालले भारत र बङ्गलादेशमा ६८ प्रतिशत बढी विद्युत् निर्यात गरेको समाचार प्रकाशित भयो । सो आवमा नेपालको व्यापारघाटा १८ खर्ब रुपैयाँ पुग्यो । नेपाली जनतालाई बिजुली सस्तोमा दिइएको भए इन्धन आयातमा नेपालको व्यापारघाटा धेरै कम हुने होइन ?
- सरकारले पशु वधशाला तथा मासु जाँच ऐन कार्यान्वयनमा ल्याउने सार्वजनिक भयो । यस्तो समाचार ३० वर्षअघि पनि प्रकाशित भएको थियो तर कार्यान्वयन भएन । के अहिले होला ?
- पैँतीस वर्षयता पालैपालो सरकारमा गएका नेताहरू यतिखेर लोकतान्त्रिक र वामपन्थीहरू एकजुट हुनुपर्ने बताउँछन् । आर्थिक र विदेश मामिला एउटै भएका र ३५ वर्षयता पालैपालो सरकारमा हुँदा देश र जनताको समस्या समाधान गर्न नसकेका पार्टीहरू पुन: एक हुने र राम्रो गर्ने ‘हुट्टिट्याउँको खुट्टैदेखि चाल पाउने’ भनेजस्तै होइन र ?
- गत भदौ २४ गते सिंहदरबार छिरेकाहरू अहिले पनि त्यहीँ छन् । सिंहदरबार छिर्न नसकेकाहरू माइतीघरको आन्दोलन, धर्ना र अनसनमा छन् । के परिवर्तन यही हो ?
- शङ्कर ग्रुपका अध्यक्ष शङ्करलाल अग्रवाललाई उच्च अदालत पाटनले बैङ्किङ कसुर मुद्दामा कारागार पठाउने फैसला गऱ्यो । अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले सर्लाहीको वाग्मती नगरपालिकास्थित वाग्मती फन पार्क एन्ड रिसोर्ट निर्माण आयोजनामा अनियमितता भएको निष्कर्ष निकाल्दै मधेस प्रदेशका अर्थमन्त्री शैलेन्द्रप्रसाद साहसहित सातजनाविरुद्ध विशेष अदालतमा भ्रष्टाचार मुद्दा दायर गऱ्यो । के ठुला भ्रष्टाचारी र मानव अधिकारको गम्भीर उल्लङ्घन गर्नेहरूलाई मृत्युदण्ड हुने कानुन नबनेसम्म यस्तो घटना रोकिएला र ?

व्यङ्ग्यचित्र कुनो

भक्तपुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

ब्यासी, भक्तपुर

सहकारी संस्थाहरूलाई जरूरी सूचना

प्रकाशित मितिः २०८३/४/८ गते

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सहकारी संस्थाहरूले तपसिलबमोजिम गर्नु गराउनुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

१. भक्तपुर नगरपालिकाको सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ५३ उपदफा १(क) (दोस्रो संशोधन) अनुसार आ.व. २०८२/०८३ को संस्थाको लेखापरीक्षण नगरपालिकाबाट स्वीकृति लिई मात्र लेखापरीक्षण गराउनुपर्नेछ । आ.व. २०८२/०८३ को लेखापरीक्षण २०८३ सालको असोजभित्र लेखापरीक्षण गराई पौष मसान्तभित्रमा साधारणसभा सम्पन्न गरी १५ दिनभित्र भक्तपुर नगरपालिकामा प्रतिवेदन पेस गर्नुपर्नेछ ।

२. लेखापरीक्षक नियुक्तिको स्वीकृत लिन संस्थाको अनुरोधपत्र, लेखापरीक्षक नियुक्तिको साधारणसभाको निर्णय, सम्बन्धित वडा कार्यालयमा संस्थाले वार्षिक शुल्क, सरसफाइ र बहालकर तिरेको रसिदको फोटोकपी, लेखा व्यवसायीको व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्र, करचुक्ता प्रमाणपत्र, पान वा भ्याटमा दर्ताको कपी, नेपाल चार्टड एकाउन्टेन्ट संस्थाको लेखापरीक्षण प्रमाणपत्र नवीकरण रसिदको फोटोकपी, सम्बन्धित स्थानीय तहमा लेखापरीक्षण व्यवसाय दर्ताको प्रमाणपत्र र आ.व. २०८१/०८२ मा छुट्याएको सामुदायिक विकास कोषको ५० प्रतिशत रकम नगरपालिकामा बुझाएको भौचर/रसिदको फोटोकपी संलग्न गर्नुपर्नेछ ।

३. आ.व. २०८१/०८२ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेस गरेकोमा लेखा नीति तथा टिप्पणी, सहकारी संस्थाको लेखापरीक्षण निर्देशिका २०७५ अनुसार लेखापरीक्षकले भर्नुपर्ने लामो फाराम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेस नगर्ने लेखापरीक्षकहरूलाई लेखापरीक्षण स्वीकृति दिन कार्यालय बाध्य हुनेछैन ।

नगरव्यापी हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता सुरु

भक्तपुर, ८ साउन । भक्तपुर नगरपालिका ९ नं वडा कार्यालय र तचपाः पुचःको संयुक्त आयोजनामा भक्तपुर नगरव्यापी विद्यालय उमेरका विद्यार्थीहरूबिच हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता शुक्रबारदेखि सुरू भएको छ ।

विद्यालय तहका विद्यार्थीहरूको बौद्धिक क्षमता, तर्कशक्ति, समसामयिक विषयमा सामान्य ज्ञान तथा आपसी स्वस्थ एवं मित्रवत् प्रतिस्पर्धाको भावना विकास गराउने उद्देश्यले भएको उक्त हाजिरीजवाफ प्रतियोगितामा २० वटा टोलीको सहभागिता रहेको आयोजकले बताएको छ । नगरपालिका क्षेत्रभित्रका १२ वटा विद्यालय, ४ वटा विद्यार्थी हित समिति, २ वटा सहकारी संस्था र २ वटा पुस्तकालयको तर्फबाट प्रतियोगीहरू सहभागी भएका थिए ।

प्रतियोगिताको उद्घाटन वडाध्यक्ष रवीन्द्र ज्याख्व र कार्यपालिका सदस्य छोरीमैया सुजखूले शुक्रबार एक समारोहबीच गर्नुभयो । कार्यक्रममा वडाध्यक्ष ज्याख्वले नयाँ पुस्तालाई पढाइ सँगसँगै सामाजिक, राजनैतिक, खेलकुद, आर्थिकलगायतका विभिन्न विषयमा सही जानकारी दिन तथा बौद्धिक विकासमा प्रतियोगिताले सहयोग गर्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

अनुशासित, इमानदार र देशभक्त नयाँ पुस्ताले समाज परिवर्तनमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने चर्चा गर्दै उहाँले नगरपालिका जनताको नजिकमा बस्ने संस्था भएकोले हरेक उमेर समूह, जाति, भाषा तथा भूगोलका जनताको भावना स्थानीय सरकारले बुझ्ने बताउनुभयो ।

आयोजक तचपाः पुचःका अध्यक्ष दीपिका लवजूले पुचःको विषयमा जानकारी दिँदै नयाँ पुस्ताको भावनाबमोजिम सामूहिक गतिविधिहरू गर्दै जाने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो ।

शुक्रबार भएका प्रारम्भिक तथा सेमीफाइनल चरणका प्रतिस्पर्धाबाट उत्कृष्ट ६ वटा टोली फाइनलमा पुग्न सफल भएका छन् । विहिस वागीश्वरी मावि, बासु मावि, प्रभात इ. सेकेन्डरी स्कूल, हिमालयन ग्लोरी इ. स्कूल, ख्वप्रिङ इ. एकेडेमी र बाल विकास इ. स्कूल फाइनलमा प्रवेश गर्न सफल भएको आयोजक समितिका सुजी हेंग्वजूले बताउनुभयो ।

प्रतियोगिताको फाइनल प्रतिस्पर्धा तथा पुरस्कार वितरण समारोह साउन १० गते शनिबार दिनको २:३० बजेदेखि गछैं टोलमा हुने आयोजकले बताएको छ । वाग्मती प्रदेशसभाका सदस्य सृजना सैंजूको प्रमुख आतिथ्यमा हुने उक्त कार्यक्रममा उत्कृष्ट टोलीहरूलाई ट्रफि, नगद पुरस्कार, पुस्तक सङ्ग्रह तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरिने वडाध्यक्ष ज्याख्वले बताउनुभयो ।

उहाँले सहभागी सबै टोलीहरूलाई पनि पुरस्कारको व्यवस्था रहेको बताउनुभयो ।

किसान कार्यकर्ता कुम्पाखको निधन

भक्तपुर, ८ साउन । नेपाल क्रान्तिकारी किसान सङ्घ भक्तपुर नगरपालिका वडा नं. साबिक ५ का सदस्य कृष्णगोपाल कुम्पाखको ५८ वर्षको उमेरमा निधन भएको छ ।

स्व. कुम्पाख निरङ्कुश पञ्चायत व्यवस्थाविरुद्ध देशमा प्रजातन्त्र स्थापनार्थ भएको विभिन्न गतिविधिमा सक्रिय हुनुहुन्थ्यो । उहाँको प्रजातन्त्र पुनः स्थापनापछि नेमकिपाको आयोजनामा पुँजीवादी सरकारको विकृति र विसङ्गतिको विरुद्धमा भएको आन्दोलन, समाजवादी प्रचार अभियान, महाकाली सन्धिविरुद्ध भएको आन्दोलन तथा अन्य विभिन्न आन्दोलनमा सक्रिय सहभागिता थियो । विगत ६ महिनादेखि क्यान्सरविरुद्ध लडिरहेका कुम्पाखको साउन ८ गते शुक्रबार बिहान निधन भएको हो ।

उहाँको पार्थिव शरीरमा किसान नेता गोविन्द दुवाल र स्थानीय नेक्राकिसङ्घ एकाइ समितिका अध्यक्ष लक्ष्मीभक्त सिजखवले नेक्रा किसान सङ्घको झन्डा ओढाएर श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्नुभएको थियो ।

उहाँका एक छोरा, दुई छोरी र धर्मपत्नी कृष्णकुमारी कुम्पाख हुनुहुन्छ । कृष्णलाल कुम्पाख र मोहनमाया कुम्पाखको ज्येष्ठ सुपुत्र कृष्णगोपाल कुम्पाखको २०२४ माघ १९ गते जन्म भएको थियो । उहाँ भोलाछेँका स्थानीय बासिन्दा हुनुहुन्छ ।

प्रगति पुस्तकालयद्वारा एडभान्स चित्रकला तालिम सम्पन्न

भक्तपुर, ८ साउन । प्रगति पुस्तकालयको आयोजनामा सञ्चालित एडभान्स चित्रकला तालिम (तह-२) को समापन कार्यक्रम शुक्रबार तुमचोस्थित आदर निकेतनमा सम्पन्न भयो । कार्यक्रममा भक्तपुर नगरपालिका वडा नं. ९ का वडा अध्यक्ष रवीन्द्र ज्याख्वले विद्यार्थीहरूले आधारभूत तहदेखि एड्भान्स तहसम्म आइपुग्दा चित्रकलामा उल्लेखनीय प्रगति गरेको बताउनुभयो ।

उहाँले निरन्तर अभ्यासले मात्र सीपलाई परिष्कृत बनाउने उल्लेख गर्दै चित्रकला केवल रूचि वा मनोरञ्जनको विषय नभई भविष्यमा शिक्षा, व्यवसाय तथा जीवनयापनको माध्यमसमेत बन्न सक्ने धारणा राख्नुभयो ।

उहाँले चित्रकला मानसिक स्वास्थ्यका दृष्टिले पनि महत्त्वपूर्ण रहेको र यसले तनाव व्यवस्थापन, सिर्जनशील सोच र व्यक्तित्व विकासमा समेत सकारात्मक भूमिका खेल्ने बताउनुभयो ।

चित्रकला प्रशिक्षक विकास तमखुले तालिम अवधिमा विद्यार्थीहरू परिवारजस्तै वातावरणमा सिक्दै उल्लेखनीय रूपमा अघि बढेको अनुभव चर्चा गर्दै सुरूवाती चरणको तुलनामा अहिले विद्यार्थीहरूको ड्रइङ, स्केचिङ, कलरिङ तथा सिर्जनशील क्षमतामा ठुलो परिवर्तन आएको बताउनुभयो ।

प्रगति पुस्तकालयका अध्यक्ष रवीन्द्रप्रसाद कुसीले चित्रकला तालिममा सहभागी विद्यार्थीहरूले विभिन्न विद्यालय तथा स्थानीयस्तरका प्रतियोगितामा उत्कृष्ट प्रदर्शन गर्दै पुरस्कार हासिल गरेकोमा गर्व व्यक्त गर्नुभयो ।

सुरूमा तीन महिनाको लागि सञ्चालन गरिएको एड्भान्स तालिमलाई विद्यार्थीहरूको सिकाइलाई मध्यनजर गर्दै थप तीन महिना निःशुल्क विस्तार गरिएको र यसबाट विद्यार्थीहरूको सीप अझ मजबुत भएको उहाँले बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा अभिभावकको तर्फबाट प्रज्ञा कर्माचार्य र सुजिता कुटुवाजुले बोल्नुभएको थियो । कार्यक्रम जयराम कोजूले सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

मा.वि. स्तरीय कथा लेखन प्रतियोगिता सम्पन्न

भक्तपुर, ८ साउन । सार्वजनिक माध्यमिक विद्यालय संयुक्त परीक्षा समिति भक्तपुरको वार्षिक शैक्षिक क्यालेन्डर २०८३ बमोजिम दोलागिरि माध्यमिक विद्यालयको आयोजनामा मा.वि. स्तरीय कथा लेखन प्रतियोगिता सम्पन्न भयो ।

उक्त कार्यक्रममा परीक्षा समितिका अध्यक्ष रोशनराज तुइतुईले विद्यार्थीलाई ९ ओटा शिक्षासँग सम्बन्धित विभिन्न थरीका सीप सिक्नुपर्ने कुरामा प्रकाश पार्नुभयो । यथार्थपरक या कल्पनापरक जुनसुकै तरिकाबाट कथा लेखे पनि र पढे पनि मानव हितकै सन्देश प्रवाह गर्ने विषयमा हुनुपर्ने विचार उहाँले व्यक्त गर्नुभयो ।

वागीश्वरी मा.वि.का प्रधानाध्यापक कृष्णप्रसाद कर्माचार्यले कथा, कविता, निबन्धले विद्यार्थीको बौद्धिक विकास गर्न तथा खेलकुद, एथलेटिक्स जस्ता खेलको शारीरिक र मानसिक विकासमा टेवा पुऱ्याउने विचार व्यक्त गर्नुभयो । दोलागिरि माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक शिवबहादुर खुलिमुलीको सभापतित्वमा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा विद्यालयका शिक्षक गौरीशङ्कर केसी र मिलन कोजुले पनि बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा छात्रातर्फ बासु मा.वि.का एलिसा तामाङ प्रथम, वागीश्वरी मा.वि.का खुशी घिमिङ द्वितीय र गणेश मा.वि. भार्वाचोका खुसी लो तृतीय भएका थिए भने छात्रतर्फको कथा लेखनमा देवी मा.वि.का इशप खड्का प्रथम, तारा मा.वि.का रोजिन घेमोसु द्वितीय र गणेश मा.वि. भार्वाचोका आशिष श्रेष्ठ तृतीय भई पुरस्कृत तथा प्रमाणपत्र विजेता हुन सफल भए ।

सुर्खेतमा ग्यास अभाव छैन : आयल निगम

कर्णाली, ८ साउन । नेपाल आयल निगम सुर्खेतले वीरेन्द्रनगरमा एलपी ग्यासको अभाव नभएको स्पष्ट गरेको छ । निगमका अनुसार भारतबाट आवश्यक परिमाणमा एलपी ग्यास नियमित रूपमा आयात भइरहेको छ ।

पछिल्लो समय अभाव हुन सक्ने मनोवैज्ञानिक त्रासका कारण आवश्यकताभन्दा बढी ग्यास सञ्चय गर्ने प्रवृत्ति बढेकाले बजारमा वितरणमा केही प्रभाव देखिएको नेपाल आयल निगम सुर्खेतका प्रमुख दिपक कुमार घिमिरेले जानकारी दिनुभयो ।

उपभोक्ताको सहजताका लागि 'एक व्यक्ति, एक सिलिन्डर' को व्यवस्था लागू गरी अधिकृत बिक्रेतामार्फत विभिन्न कम्पनीका दुई हजार ९२२ वटा एलपी ग्यास १४ दशमलव २ केजीको प्रति सिलिन्डर रु. दुई हजार ६० मा बिक्री-वितरण गरिने प्रमुख घिमिरेले बताउनुभयो ।

त्यस्तै, नेपाल ग्यासका ३२० वटा सिलिन्डर वीरेन्द्रनगर औद्योगिक क्षेत्रमा रहेको न्यू जानकी ट्रेड एण्ड सप्लायर्समार्फत वितरण गरिने निगमले जनाएको छ ।

हार्दिक समवेदना

जन्म
२०२२/०७/०९

स्वर्गारोहण
२०८३/०४/०६

जय वागेश्वरी इँटा उद्योग प्रा.लि.का सञ्चालक समिति सदस्य नरेश सुखुपायोकी ममतामयी माता **बिकुदेवी सुखुपायो**को दु:खद निधन भएको आज चौथो दिन (लक्च)को पुण्यतिथिमा दिवङ्गतप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनमा धैर्यधारण गर्ने शक्ति प्राप्त होस् भनी हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं ।

सुरेश सुखुपायो
राजभाइ माक
हरिगोपाल साँयूजु
कालिकाप्रसाद खायमली
न्हुछेराम मचामसी

जय वागेश्वरी इँटा उद्योग प्रा. लि.
नुवाकोट-८

श्री आजाद मा. वि.

चाँगुनारायण नगरपालिका-२, झौखेल, भक्तपुर, ९८५१२३९२६१

शिक्षक आवश्यकतासम्बन्धी सूचना

प्रथमपटक प्रकाशित मिति : २०८३/०४/०९ गते

यस विद्यालयको रिक्त रहेको प्रा.वि. तृतीय श्रेणीको शिक्षक दरबन्दीमा करार शिक्षक नियुक्ति गर्नुपर्ने भएको हुँदा इच्छुक योग्य नेपाली नागरिकहरूबाट यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिनभित्र रितपूर्वकको हस्तलिखित निवेदन दिनका लागि आह्वान गरिन्छ ।

विज्ञापन नं.	पद /श्रेणी	किसिम	सङ्ख्या	शैक्षिक योग्यता	उमेर
२०८३/८४/१	प्रा.वि.	करार	१	+2 वा सो सरह	१८ वर्ष पूरा भई ४० वर्ष ननाघेका

१.परीक्षाको किसिम : शिक्षक सेवा आयोगबमोजिम ।
२.दर्खास्त दिने अन्तिम मिति : शिक्षक सेवाको करार सूचीको हकमा २०८३/०४/१५ गतेसम्म र अन्यको हकमा २०८३/०४/२३ गते कार्यालय समयभित्र ।
३.सम्पर्क मिति : २०८३/०४/२५
४.परीक्षा मिति : सम्पर्क मितिका दिन जानकारी गराइनेछ ।
५.परीक्षा दस्तुर : रु. १५००।- (पन्ध्र सय रुपैयाँ)
६.तलब र सेवा सुविधा : नियमानुसार
७. आवश्यक कागजातहरू : नागरिकता, शैक्षिक योग्यता, अध्यापन अनुमति पत्र, तालिम, अनुभवको प्रमाणपत्रहरूको प्रतिलिपि, हालसालै खिचेको पासपोर्ट साइजको फोटो र Bio-data
८. विशेष ग्राह्यता : मुख्य विषय विज्ञान र माथिल्लो योग्यता भएका, अङ्ग्रेजी माध्यममा पढाउन सक्ने र कम्प्युटरको ज्ञान भएका ।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

बिकुदेवी सुखुपायो

जन्म: २०२२/०७/०९ **निधन: २०८३/०४/०६**

हाम्रा प्रातः स्मरणीय तथा ममतामयी माता बिकुदेवी सुखुपायोको असामयिक स्वर्गारोहण भएको आज चौथो दिन (लक्च) को पुण्यतिथिमा उहाँको स्वर्गवासको कामनासहित हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौँ । साथै हामीलाई साथ दिनुहुने, सहयोग गर्नुहुने तथा सहानुभूति दर्शाउनुहुने सम्पूर्ण इष्टमित्र तथा शुभचिन्तक महानुभावहरूमा हामी भित्री हृदयदेखि धन्यवाद प्रकट गर्दछौँ ।

दिदी

लक्ष्मीकेशरी सुखुपायो

बहिनी / ज्वाइँ

श्रीमाया बासुकला / गंगाप्रसाद बासुकला

छोरा / बुहारी

सुरेश सुखुपायो / अनिता सुखुपायो
नरेश सुखुपायो / युक्ति सुखुपायो
मनिष सुखुपायो

छोरी / ज्वाइँ

रत्नकेशरी नागा / केशव नागा
चण्डेश्वरी हाछेथु / विजय हाछेथु
मन्जु महर्जन / योगेश सिंह महर्जन
अन्जु सुवाल / किशोर सुवाल
डा. रोजिना महर्जन / नयेन्द्र महर्जन
डा. रेणु सुखुपायो
रश्ना श्रेष्ठ / अनिस श्रेष्ठ

भान्जा / बुहारी

प्रवीण बासुकला / मनिषा बासुकला
डा. दिवस बासुकला

भान्जी / ज्वाइँ

एलिना ह्यौंमिखा / विष्णु ह्यौंमिखा
भूमिका महर्जन / विजय महर्जन

नाति/नातिनीहरू

एविन ह्यौंमिखा
कृष नागा
सर्वय हाछेथु
इथेन सुवाल
शिवान्स सुकुपायो
प्रसिद्ध बासुकला
निर्भिक महर्जन
मुस्कान नागा
आश्ना हाछेथु
आयुश्रा ह्यौंमिखा
अन्वेषा ह्यौंमिखा
सियाना सुखुपायो
अग्रिमा सुखुपायो
रियाना महर्जन
मिस्का बासुकला
मायरा महर्जन
एल्सा सुवाल
एलाइजा सुवाल
नायरा महर्जन

। सम्पादकीय ।

दलका नेताहरूमा राजनीतिक संस्कार आवश्यक

देशका कति राजनीतिक दलहरू एकताको नारा फलाक्दा फलाक्दै ए कतामा पुगेका छन् । दलको सिद्धान्त, दर्शन र विचार स्पष्ट नहुँदा, स्पष्ट व्याख्या गर्न नसक्दा र त्यसलाई आफ्नो स्वार्थ अनुकूल उपयोग गर्न खोज्दा एउटै दलका नेताहरूको 'कुण्ड कुण्ड पानी मुन्द मुन्द बुद्धि' भनेझैँ भिन्न भिन्न विचारमा विभाजित भएको देखिन्छ । त्यसमाथि दलका नेताहरू अर्कोलाई खसालेर आफू माथि जान चाहने नेतृत्व या पदको होडबाजीले पार्टी कमजोर भएको आकलन छ । यस्तै होडबाजीले गर्दा प्रदेश सरकार गठनमा हेरफेर भइरहेको हो । एउटै दलका नेताहरूमा फरक फरक धारणा किन हुन्छ ? फरक फरक विचार किन व्यक्त हुन्छ ? के यो सिद्धान्त र विचार नबुझेर हो या बुझेर पनि बुझ पचाएर भइरहेको हो ? यसबारे राम्ररी पर्गेल्नुपर्छ ।

एउटै दलका एक नेताले अर्को नेतालाई गाली गलौज गर्ने, आलोचनाको नाउँमा हिलो छ्याप्ने नेताहरूमा राजनीतिक संस्कार खोइ ? राजनीतिक संस्कारलाई के व्यवहारमा उपयोग गर्नुपर्दैन ? राजनीति व्यक्तिकेन्द्रित होइन नीतिकेन्द्रित हुनुपर्छ । बहस विचारकेन्द्रित हुनुपर्छ । प्रतिस्पर्धा पदको लागि होइन, सिद्धान्त र विचारकेन्द्रित हुनुपर्छ । प्रतिस्पर्धा सिद्धान्त र विचारलाई कार्यान्वयनमा हुनुपर्छ । राजनीतिक दलका नेताहरूको अनुभवलाई परिवर्तनको आधार तयार गर्न हुनुपर्छ । यी मूल्य र मान्यता छोडेर आफूखुसी लागेपछि प्रदेश सरकार गठनमा होहल्ला हुनु स्वाभाविक हो । दलमा जसले जसलाई चिढाए पनि, खुट्टा ताने पनि आखिर त्यही दलबाट प्रदेश सरकार बन्छ या बनाउनुपर्छ । अनि दलभित्र छिनछिनमा कहिले एकता र कहिले फुट किन हुन्छ ? दलको अडान खोइ ? दलका नेताहरूमा अडान भएन भने एकले अर्कोलाई कसरी विश्वास गर्ने ? विश्वास गर्ने आधार के ?

एकातिर संसद्को विपक्षमा रहेका दलका नेताहरू पदको निम्ति तँछाडमछाड गर्दै छन् भने अर्कोतिर सत्तारुढ दलका नेताहरू दलीय राजनीतिलाई पन्छाउने काम गर्दै छन् । दलीय व्यवस्थामा दलीय राजनीति अलग्ग हुनै सक्दैन । समाज परिवर्तन राजनीतिक दलले नै गर्ने हो । परिवर्तन गर्ने सवालमा दलको उत्तिकै भूमिका हुन्छ । सरकारले दलीय विद्यार्थी सङ्गठन खारेज गर्नुपर्ने होइन । शिक्षकलाई राजनीतिबाट अलग्ग गराउन कुनै छुट्टै व्यवस्था गर्नुपर्ने होइन । यो सत्तासीन दलका नेताहरूको अदूरदर्शी सोच हो ।

सत्तासीन रास्वपा अहिले आफ्नै नेतृत्वबिचको शक्ति सङ्घर्षमा फसेको देखिन्छ । सरकार सञ्चालनको शैली, आर्थिक नीति र निर्णय प्रक्रियालाई लिएर बालेन्द्र शाह र रवि लामिछानेबिच बढ्दो असमझदारी पार्टीको आन्तरिक विषयमा सीमित नरही सार्वजनिक बहसको विषय बन्न थालेको छ । अर्थमन्त्री डा. स्वर्णिम वाग्लेको भूमिकालाई लिएर मतभेद उत्कर्षमा पुगेको छ । प्र.म. जसरी पनि अर्थमन्त्रीबाट वाग्लेलाई हटाएर आफ्नै विश्वासपात्रलाई उक्त जिम्मेवारी दिन चाहिरहेका छन् भने रवि लामिछानेको त्यसमा सहमत छैन ।

बजेटमा घोषणा गरिएका केही करहरू प्र. म. शाहले पार्टीभित्र छलफल नै नगरी सामाजिक सञ्जालमार्फत हटाउने घोषणा गर्नु, प्र.म. या आफ्नै लोकप्रियताको अभिलाषा हुनु र व्यक्तिकेन्द्रित सोच बढ्नुले पार्टी र सरकारबिच असमझदारी बढेको देखिन्छ । पार्टीभित्र दुई शक्ति केन्द्र बनेपछि निर्णय प्रक्रिया प्रभावित हुन्छ । नेतृत्वबिच विश्वासको सङ्कट बढेपछि सङ्गठन र सरकार दुवै कमजोर हुन्छ । पुराना दलहरूको आलोचना गरेर जनमत प्राप्त गरेका रास्वपाले संस्थागत संरचनासमेत बलियो बनाउन सकेको छैन । तिनीहरूबिचको शक्ति सङ्घर्षले मतदातालाई निराश बनाएको छ । व्यक्तिगत शक्ति प्रदर्शनमा प्राथमिकता दिनु जनमतको अपमान गर्नु हो, सामूहिक नेतृत्वको वाचा गरी चुनाव जितेर आएका नेताहरूबाट वाचा पूरा नगर्नु जनतामाथि धोका दिनु हो ।

संसद्मा विपक्षी दलहरूले भन्दा पार्टी नेतृत्वबिचको बढ्दो अभिलाषा ठुलो चुनौती भएको देखिन्छ । हरेक राजनीतिक दलको लडाइँ देश र जनताको निम्ति हुनुपर्छ । प्राप्त अधिकारलाई उपयोग गर्दै बहुमत जनताको पक्षमा आमूल परिवर्तनको निम्ति आवश्यक भूमिका तयार गर्नुपर्छ । पद, पैसा र शक्तिको पछि दलका नेताहरू जुधिरहेसम्म न यहाँ परिवर्तन हुन्छ न यहाँ देशको मुहार नै फेर्न सकिन्छ । अतः देशका सबै दलका नेताहरू देश र जनताप्रति केन्द्रित हुनुपर्छ । देश र जनताप्रति जिम्मेवार भएर अघि बढ्नुपर्छ ।

इरानसँग 'अनन्त युद्ध' मा फस्दै ट्रम्प

✍ बामो नुरी/इन्द्रजित पार्मर

डोनाल्ड ट्रम्प दोस्रो कार्यकालका लागि अमेरिकी राष्ट्रपतिमा पुनः निर्वाचित भएपछि उनले मध्यपूर्वमा अर्को 'कहिल्यै नरोकिने युद्ध' मा नफस्ने वाचा गरेका थिए । इराक र अफगानिस्तानमा अमेरिकी सेनाले ठुलो मूल्य चुकाएपछि लामो समयसम्म चलेको सैन्य हस्तक्षेपबाट आजित भएका अमेरिकी जनतामाझ उनको त्यो वाचाले सकारात्मक प्रभाव पारेको थियो । केही समयका लागि यो वाचा पूरा हुनेजस्तो देखिएको थियो । जुन १७ मा अमेरिका र इरानबिच भएको समझदारी पत्रले बढ्दो टकरावबाट बाहिर निस्कने बाटो देखाएजस्तो लाग्थ्यो । बजारहरू स्थिर देखिए, क्षेत्रीय तनाव कम भयो र वासिङ्टन तथा तेहरान द्वन्द्वको चरम विन्दुबाट पछि हटेका छन् भन्ने कुरामा सावधानीपूर्ण आशावाद देखियो ।

तर, त्यो आशावाद आश्चर्यजनक रूपमा (यद्यपि अप्रत्याशित भने होइन) छोटो समयका लागि मात्र कायम रह्यो । अमेरिकी सैन्य आक्रमण फेरि सुरु भएको छ र इरानले खाडी क्षेत्रमा अमेरिका तथा उसका सहयोगीविरुद्ध जवाफी कारबाही गरेको छ । इरानका सहयोगी समूह 'हुथी' ले बाब-एल-मान्देब जलसन्धिमा रहेको रेड सीको महत्त्वपूर्ण मार्ग बन्द गर्न आफूहरू तयार रहेको घोषणा गरेका छन् । यो मार्ग विशेषगरी साउदी अरबबाट हुने तेल निर्यातका लागि वैकल्पिक पारवहन मार्गका रूपमा प्रयोग हुँदै आएको छ । वासिङ्टनले सैन्य दबाब र पुनः वार्ताको आह्वानलाई सँगसँगै अघि बढाइरहेको छ । तर, यी घटनाक्रम कुनै एक्लो शान्ति प्रयासको असफलता मात्र नभई 'ग्रे जोन द्वन्द्व' को यथार्थको पुष्टि हुन सक्छन्, जहाँ कूटनीतिले युद्धको अन्त्य गर्नुको सट्टा त्यसलाई व्यवस्थापन मात्र गर्छ ।

जब अमेरिकीहरू 'अनन्त युद्ध' का बारेमा सोच्छन्, तब स्वाभाविक रूपमा इराक र अफगानिस्तानको चर्चा आउँछ । ती द्वन्द्वमा आक्रमण, लामो समयसम्मको कब्जा र वर्षौंसम्म लाखौं सैनिकको परिचालनजस्ता विषय चर्चा गरिएका थिए । युद्धका विशाल राजनीतिक, आर्थिक र मानवीय मूल्य अन्ततः धान्न नसकिने अवस्थामा पुगे ।

इरानसँगको टकराव भने आधारभूत रूपमै भिन्न छ । यसमा कुनै भूभाग कब्जा गर्ने वा इरानी राज्य-संरचनालाई नै प्रत्यक्ष रूपमा पुनर्निर्माण गर्ने सम्भावना कम छ । यसको सट्टा यो द्वन्द्व हवाई आक्रमण, साइबर कारबाही, प्रतिबन्ध, समुद्री टकराव, गुप्तचर गतिविधि र 'प्रोक्सी वारफेयर' का माध्यमबाट लडिएको छ । सैन्य तनाव बढ्नुका पछाडि कूटनीति अपनाइन्छ, कूटनीतिपछि पुनः टकरावको स्थिति आउँछ र प्रत्येक घटनालाई एउटा छुट्टै सङ्कटका रूपमा प्रस्तुत गरिन्छ ।

समग्रमा हेर्दा यी घटनालाई छुट्टाछुट्टै सङ्कटका रूपमा भन्दा पनि सन् १९७९ को इरानी क्रान्तिबाट सुरु भएको रणनीतिक टकरावको पछिल्लो चरणका रूपमा बुझ्नु बढी उपयुक्त हुन्छ । प्रतिबन्ध, छद्म युद्ध, गोप्य कारबाही र साइबर द्वन्द्व हुँदै यो सङ्घर्ष वर्षौंको अन्तरालमा अझ प्रत्यक्ष सैन्य टकरावको रूपमा विकसित भएको छ ।

तनाव कम गर्ने प्रयासमा भइरहेका बारम्बारका विफलतामा प्रायः अविश्वास वा कूटनीतिक असफलतालाई श्रेय दिइन्छ । निःसन्देह यी दुवै पक्ष महत्त्वपूर्ण छन् । तर, तिनीहरूले किन सम्झौतापत्र यति चाँडै उजागर भयो भनेर पूर्ण रूपमा व्याख्या गर्दैनन् । यसका धेरै मुख्य प्रावधान विवादको स्रोत बनेका छन् । क्षेत्रीय शत्रुता कम हुने अपेक्षाका बाबजुद इजरायलले लेबनानमा सैन्य कारबाही जारी राखेको छ ।

वासिङ्टनले सुरुमा तेल निर्यातमा प्रतिबन्ध कम गर्ने र आफ्नो कब्जामा रहेका इरानी सम्पत्तिमाथि छलफलहसहित इरानप्रति ठुलो आर्थिक लचिलोपनको सङ्केत गरेको थियो । तैपनि, पछि प्रतिबन्ध विस्तार भएका छन् र थप आर्थिक उपाय पेस गरिएका छन् । तेहरानको दृष्टिकोणबाट यी कार्यले सम्झौताको भावना र केही अवस्थामा पत्रको उल्लङ्घनलाई प्रतिनिधित्व गर्छ । वासिङ्टनको दृष्टिमा तिनीहरू निरन्तर इरानी गतिविधिको प्रतिक्रिया हुन्, जसलाई अमेरिकीहरू अस्थिर मान्छन् ।

हर्मुजको जलमार्गले अस्पष्टता कति चाँडो टकरावमा परिणत हुन सक्छ भन्ने चित्रण गर्छ । सम्झौतापत्रको धारा ५ ले इरानले जलमार्गमार्फत व्यावसायिक ढुवानीको सुरक्षित मार्गलाई सहज बनाउने परिकल्पना गरेको थियो । सम्झौतापछि सुरुमा व्यावसायिक गतिविधि बढ्यो । तर, अन्तर्राष्ट्रिय समुद्री सङ्गठनसँगको समन्वय र अमेरिकी समर्थनमा ओमानले ओमानी तटनजिकै अस्थायी समुद्री करिडोर स्थापना गरेपछि चाँडै नै असहमति देखा पर्‍यो । तेहरानले यसलाई सहमति भएको ढाँचाविपरीत ठान्यो र सुरक्षित मार्ग व्यवस्थापन गर्ने इरानी जिम्मेवारीलाई कमजोर बनाएको तर्क गर्‍यो । अन्तर्राष्ट्रिय ढुवानीको सुरक्षाका लागि थप सुरक्षा उपाय आवश्यक रहेको बताउँदै वासिङ्टनले त्यो व्याख्यालाई अस्वीकार गर्‍यो । प्रतिस्पर्धी व्याख्या द्रुत रूपमा वृद्धिको अर्को स्रोत बन्यो ।

द्वन्द्व आफैँमा पनि विकसित भएको छ । सैन्य पूर्वाधारविरुद्ध सुरु भएको आक्रमण नागरिक जीवनमा प्रत्यक्ष असर गर्ने सुविधामाथि (आधार) बढ्दो रूपमा विस्तार भएको छ । खाडीका केही भागमा ताजा पानी आपूर्तिका लागि आवश्यक ऊर्जा पूर्वाधार र डिसेलिनेसन प्लान्टमाथि हमला भएका छन् । पुलहरूसहित यातायात पूर्वाधारलाई पनि लक्षित गरिएको छ । यसरी अमेरिकी आक्रमणको विस्तारले आफैँमा अमेरिकी स्थल आक्रमणको निसानामा छ भन्ने नदेखाए पनि यसले द्वन्द्वको दायरा फराकिलो हुँदै गएको र त्यसको असर बढ्दो रूपमा सर्वसाधारणसम्म पुगिरहेको कुरालाई भने झल्काउँछ ।

कूटनीति भनेको द्वन्द्व व्यवस्थापन गर्नु हो, समाधान गर्नु होइन

गहिरो समस्या यो हो कि यहाँका मुख्य खेलाडीको रणनीतिक उद्देश्य मौलिक रूपमा नमिल्दो देखिन्छ । अमेरिकाले इरानको आणविक कार्यक्रम र क्षेत्रीय प्रभावलाई सीमित गर्न जोड दिइरहेको छ । इरान ती क्षमतालाई आफ्नो सुरक्षा र प्रतिरोधका लागि आवश्यक मान्छ । इजरायलले रणनीतिक रूपमा बलियो इरानलाई अस्वीकार्य सुरक्षा खतराको रूपमा हेरिरहेको छ । यी सबै उद्देश्य एकैसाथ प्राप्त गर्न सकिँदैन । फलस्वरूप, कूटनीति समस्यामा पर्छ । यो समस्या वार्ताकारमा सिपको अभावले भएकाले होइन, बरु उनीहरूले त अड्चन हटाउन प्रयास गरिरहेका छन् । सम्झौता पत्रले अस्थायी रूपमा तनाव कम गर्‍यो, तर यसले द्वन्द्वलाई चलाउने संरचनात्मक वास्तविकतालाई परिवर्तन गरेन ।

वर्तमान सङ्कटलाई कसरी बुझ्ने भन्ने सन्दर्भमा यसको महत्त्वपूर्ण अर्थ छ । पछिल्लो समय बढेको तनावले अझ व्यापक क्षेत्रीय युद्ध निम्त्याउँछ कि भन्ने विषयमा धेरैजसो बहस केन्द्रित छ । त्यो सम्भावनालाई नकार्न सकिँदैन । यद्यपि, अर्को एउटा परिदृश्य पनि उत्तिकै वा अझ बढी सम्भावित हुन सक्छ । अमेरिका र इरान 'नियमित र नियन्त्रित टकराव' को यस्तो लामो चक्रमा प्रवेश गर्दै छन्, जुन धेरैले अहिले अनुमान गरेभन्दा निकै लामो समयसम्म चल्न सक्छ ।

ट्रम्पले अमेरिकाका 'कहिल्यै नरोकिने युद्ध' अन्त्य गर्ने वाचा गरेका थिए । तर, विडम्बनाको कुरा उनको कार्यकाल नयाँ प्रकारको 'अनन्त युद्ध' को विकासको प्रतीक बन्ने सम्भावना छ । तसर्थ, सबैभन्दा ठुलो खतरा अर्को 'इराक युद्ध' हुनु होइनरु बरु, वास्तविक शान्तिका लागि आवश्यक राजनीतिक परिस्थिति अझै तयार नभएका कारण नयाँ रूपमा पुनः देखा पर्ने 'दीर्घकालीन द्वन्द्व' क्रमशः सामान्य बन्दै जानु नै सबैभन्दा ठुलो खतरा हुन सक्छ ।

(नुरी लन्डन विश्वविद्यालयको अन्तर्राष्ट्रिय राजनीति विभागमा मानार्थ अनुसन्धान अध्येता हुन् । पार्मर युनिभर्सिटी अफ लन्डनमा अन्तर्राष्ट्रिय राजनीतिका प्राध्यापक हुन् ।)

- 'द कन्भर्सेसन' बाट

पहिलो विवरण

● अन्ना लुइस स्ट्रङ

(पश्चिमी सञ्चारमाध्यमहरूमा तिब्बतसम्बन्धी विषयलाई निकै गलत ढङ्गले प्रचार हुँदै आएको छ । 'चीनले स्वतन्त्र तिब्बतमाथि कब्जा जमाएको', 'चिनियाँ जनमुक्ति सेनाले तिब्बतीहरूमाथि दुर्व्यवहार गरेको', 'तिब्बती जनताका नेता दलाइ लामालाई पदच्युत गरेको' जस्ता समाचार उनीहरू प्रचार गर्छन् । के साँच्चै 'स्वतन्त्र' तिब्बतमाथि चीनले कब्जा जमाएको हो ? तिब्बती स्वर्गलाई जनमुक्ति सेनाले नर्क बनाएको हो ? जनताको शासनविरुद्ध असफल विद्रोह गरेर दलाइ लामा भागेका हुन् कि उनलाई पदच्युत गरिएको हो ? आदि प्रश्नका विस्तृत उत्तर प्रसिद्ध अमेरिकी महिला पत्रकार अन्ना लुइस स्ट्रङको पुस्तक 'When Serfs Stood Up in Tibet' मा पाउन सकिन्छ । यो पुस्तक सन् १९६० मा प्रकाशित भएको हो ।)

चीन एउटा बहुराष्ट्रिय वा बहुजातीय देश हो । तिब्बत यसको सबैभन्दा ठुलो उपविभाजन हो । ७०० वर्षदेखि तिब्बत चीनको अभिन्न अङ्ग भई आएको छ ।

तिब्बतको चीनसितको ऐतिहासिक सम्बन्ध सन् ६४१ मा सुरु भएको थियो । तिब्बतका प्रख्यात राजा स्रङचन गम्पो (Srontsan Gampo) ले ताङ वंशका राजकुमारी वेनचेङ (Wen Cheng) सँग विवाह गरी नजराना तिरेदेखि तिब्बतको चीनसँग ऐतिहासिक सम्बन्ध सुरु भयो । तिनीले दाइजोका रूपमा तिब्बतमा बुद्ध धर्म, रेशम कीराहरू, कागज बनाउने, पानी घट्ट, हस्तकलाकर्मीहरू, रक्सी बनाउने मानिसहरू, रेशम बुन्ने जुलाहाहरूजस्ता ताङका उच्च प्रविधिहरू ल्याएको कुरा तिब्बतका लोककथा तथा गीतहरूमा पाइन्छ ।

राजकुमारी वेनचेङले बुद्ध धर्मका लागि उपयुक्त वातावरण कायम गरिन् । यस कार्यमा स्रङचन गम्पो र तीनका अर्का श्रीमती नेपालका राजकुमारी भृकुटीले पनि सहयोग गरिन् ।

राजकुमारी वेनचेङले मन्दिर निर्माण गरेको एक शताब्दीपछि तिब्बतका अर्का एक राजाले ताङ वंशकै एक राजकुमारीसँग बिहे गरे । सन् ८२१ मा ताङ शासक मु त्सुङ (Mu Tsung) ले ल्हासाको जोखाङ (Jokhang) मठ सामुन्ने एउटा शिलालेख 'काका र भाइबहिनीहरूको एकताको लागि' (to the unity of uncle and nephew) राख्न लगाए ।

'कुब्ला खाँ (Kublai Kha) ले पश्चिमी भित्तेपात्रोअनुसार १२५० मा तिब्बतलाई चीनसँग गाभेका हुन् । कुब्ला खाँले 'तिब्बतलाई चीनसँग गाभ्ने' कुरो कहिल्यै सोचेको

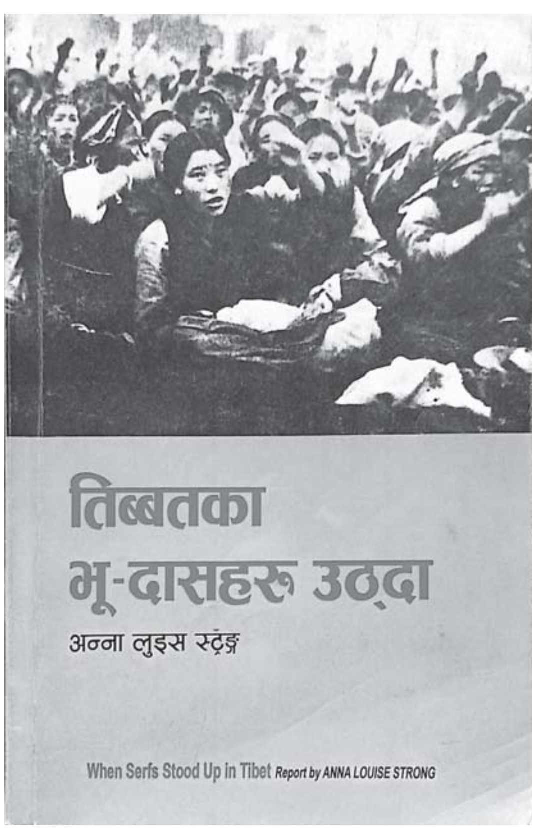

नहुनसक्छ । उनले आफू मङ्गोल शासक भएको नाताले चीन र तिब्बत दुवैलाई मङ्गोल शासनमा गाभ्न सोचेका थिए होलान् । तर मङ्गोलहरू, तिब्बतीहरू र हानहरू सबैजना कुब्ला खाँले ती सबैलाई एउटै शासनमा ल्याउने र पेचिङलाई राजधानी बनाउने कुरामा राजी भए । यो 'राजनैतिक एकीकरण' मा हान (Han) जातिको जनसङ्ख्या र संस्कृतिको बाहुल्यताले इतिहासमा त्यसलाई चीन भनियो र आजसम्म यसले निरन्तरता पायो । तिब्बत यसको एउटा भागमात्र रह्यो । समग्र चीन धेरैचोटि लडाइँहरूमा विभाजित भयो । जब चीन टुक्रिन्थ्यो, तिब्बत पनि अरुजस्तै टुक्रिन्थ्यो । चीन बलियो केन्द्रीय सरकारमा एकीकरण भएपछि तिब्बत फेरि यसको भागको रूपमा रहन्थ्यो । तिब्बतमा तेह्रौँ दलाइ लामाले 'मुक्ति' को घोषणा गऱ्यो, यसमा कहिल्यै मतैक्य हुन सकेन । चियाङ काईसशेक (Chieng Kai Shek) को सरकारले कहिल्यै पनि चीनको बाहिरी भू-भागहरू मञ्चुरिया, भित्री मङ्गोलिया, सिन्कियाङ (Sinkiang) अर्थात् तिब्बत एकीकरण गर्न सफल भएन । त्यतिबेलासमेत तिब्बतीहरूले कोमिङताङ (Kuomintang) सरकारबाट १४ औँ दलाइ लामा र दसौँ पन्चेन एर्डेनीलाई विधिपूर्वक नियुक्त गरे । १९४२ र १९४६ मा तिब्बतको स्थानीय सरकार कासाग (Kashag) ले च्याङ काईशेक सरकारको 'चीनको राष्ट्रिय प्रतिनिधिसभा' (National Congress of China) क्रमशः चुनकिङ (Chunking) र पछि नानकिङ (Nanking) मा प्रतिनिधिहरू पठाए ।

तिब्बतको चीनसँगको सो स्थायी सम्बन्धमा विदेशी शक्तिहरूको चलखेलको कारण गतिरोध आएको थियो । सातौँ शताब्दीसम्म कुनै पनि विदेशी शक्तिले ल्हासामा आफ्नो राजदूत पठाएको थिएन अर्थात् तिब्बतलाई छुट्टै राष्ट्रको रूपमा हेरेको थिएन । १९०४ मा बेलायतले ल्हासामा सन्धि गरेको बेलामा समेत ७,५०,००० स्टर्लिंग पाउनको रसिद (bill) पेचिङका शासककहाँ पठाई उनीबाट सो हर्जाना असुलेको थियो । तत्कालीन सोभियत सङ्घको बुर्यात मङ्गोलिया (Buriat Mangolia) बाट बुद्ध धर्म फैलिएको भए पनि तिब्बती बुद्ध धर्मका मठहरूमा पनि प्रत्येक नयाँ दलाइ लामा वा पञ्चेन एर्डेनीको जन्म हुँदा वा अवतार स्थापित गर्दा चिनियाँ केन्द्रीय सरकारबाट विधिपूर्वक नियुक्त गरेर मान्यता लिइन्थ्यो ।

कुब्ला खाँकै पालामा तिब्बतमा धर्मगुरुले नै राजाका रूपमा तिब्बती सरकार चलाउने प्रणाली सुरु भएको थियो । तिब्बतको धर्मधिकारी पाग्स्पा (Pagspa) ले मङ्गोलहरूको लिपि तयार गर्न मद्दत गरेपछि कुब्ला खाँले उनलाई 'तिब्बतका राजकुमार र सम्राटका गुरु' कोकोनर (Kokonar) बनाए र उनलाई 'बुद्धको पश्चिमी भूभागमा विधिका राजा' बनाए ।

कुब्ला खाँका पालादेखि तिब्बतमा भएका सबै आधारभूत परिवर्तनलाई र दलाइ लामाको संस्थासमेतलाई चिनियाँ सम्राटहरूले मान्यता दिँदै आएका थिए । दलाइ लामा र पञ्चेन एर्डेनी पद सँगै आएका थिए । दलाइ लामा र पञ्चेन एर्डेनी पदसँगै तिनीहरूको लौकिक शक्ति धर्माधिकार चिनियाँ सम्राटहरूले तिनीहरूलाई दिएका थिए ।

दलाइ लामा र पञ्चेन एर्डेनीको सम्बन्ध एकापसमा र चिनियाँ सम्राटहरूलाई व्यवहार गर्न धेरै जटिल हुने भएकाले फरक फरक तरिकाले व्यवहार गर्ने गरिन्थ्यो । तेऱ्हौँ दलाइ लामा पाँचौँ दलाइ लामापछि राजनैतिक शक्तिको निम्ति मरिमेटेर लागे । चीन कमजोर रहेको त्यो बेला उनलाई बेलायतको सहयोग थियो । उनले चीनबाट तिब्बत 'मुक्त' भएको घोषणा गरे । उनको त्यस घोषणाको विरोध गर्ने कुलीन खान्दानीहरू र संस्कृतमा 'गुरु' चिनियाँ भाषामा जीवित बुद्धहरू वा तिब्बती भाषामा चु गु (chu–gu) को हत्या गरिए वा निष्कासित गरिए । पञ्चेन एर्डेनीलाई १९२३ मा देश निकाला गरे । निर्वासित जीवनमै उनको चिङ्घाइमा मृत्यु भयो । १९२३-१९२५ सम्मको पञ्चेनको निर्वासन अवधिभर दलाइ लामा र उनको क्षेत्रीय सरकार कासाग (Kashag) ले पञ्चेनको जमिन हड्पे । वर्तमान पञ्चेन चिङ्घाइमा नै जन्मे र १९५२ सम्म उनी तिब्बतमा आफ्नो पदमा बस्न पाएनन् ।

कासाग (Kashag) खान्दानीहरू अर्थात् कुलीनहरूको एउटा सानो मन्त्रिमण्डल थियो । यसले दलाइ लामाको मातहतमा क्षेत्रीय सैनिक सरकार गठन गर्दथ्यो । त्यस्तै काम्पो लिजा (Kampo Lija) पञ्चेनको क्षेत्राधिकारका लागि बनाएको अङ्ग थियो ।

तिब्बतको आधुनिक इतिहास १९५१ मई २३ मा दलाइ लामाले पेचिङसँग चीनको सीमाभित्र तिब्बतको लामो अस्तित्व र 'मातृभूमिमा फर्कने' वाचासहितको १७ बुँदे सम्झौता गरेपछि सुरु भएको थियो । बेलायतीहरूले प्रवेश गरेको समयावधिदेखि अर्थात् तिब्बती र सिचुआन (Szechuan) बिच युद्ध सरदारहरूको द्वन्द्वबाट चिनियाँ पदवीमा पनि अनिश्चितता देखिए तापनि त्यस युद्ध सो सम्झौताबाट टुङ्ग्याउन बाध्य भयो । तिब्बतको 'स्वायत्तता' को प्रकृति पनि स्पष्ट भयो ।

चीन कमजोर भएको अवस्थामा जापानले यसका धेरै क्षेत्रहरूमा कब्जा जमाएको थियो । त्यसैबेला तिब्बत कोमिन्ताङबाट स्वीकृति लिन खोज्दै थियो र चिनियाँ जनगणतन्त्रले १९४९ अक्टोबरमा चीनमा साम्राज्यको पतनपछि चीनलाई एकीकरण गर्न लागिपरेको बेला तिब्बतले आफ्नो सम्बन्ध परिभाषित गर्नुपर्ने भयो वा गृहयुद्ध सामना गर्नुपर्ने भयो । बेलायतले तिब्बत चीनको एउटा भाग भएको मान्यता दियो । लोवेल थोमस (Lowell Thomas) को माध्यमबाट 'मुक्ति' को अवधारणालाई प्रोत्साहित गरेको अमेरिकाले 'सुनिश्चितता दिन सकेन ।' त्यसैले १९५० फेब्रुअरीमा पन्ध्रौँ दलाइ लामा र उनका राज्य प्रतिनिधि बेलायती दलाल भएको उनका मन्त्रीहरूले आरोप लगाए तथा मन्त्रिमण्डल टुक्रियो र पेचिङबाट के के कुरा माग्न सकिन्छ हेर्नका लागि एउटा टोली पेचिङ पठाइयो । त्यस टोली भारतको बाटो हुँदै गयो र नयाँ दिल्लीमा बस्यो । भर्खरको दलाइ लामालाई आवश्यकता परेको समयमा भारत जान सकिने गरी भारतको सिमाना नजिक यातुङ (Yatung) मा राखियो । तिब्बती सेनाका सेनाध्यक्ष एपेइ (Apei) पूर्वी क्षेत्र चाम्दो (Chamdo) मा खटाइए ।

अक्टोबर १९५० मा चाम्दोमा जनमुक्ति सेना चीनको एकीकरण गर्न अघि बढ्यो । दुई दिनसम्मको युद्धपछि जनमुक्ति सेना (PLA) ले एपेई मातहतको तिब्बती सेनालाई परास्त गऱ्यो ।

युद्ध हारेपछि मार्छ भन्ने सोचेका एपेईलाई जनमुक्ति सेनाले औषधि उपचार गरेर राष्ट्रिय सवालहरूमा नयाँ चिनियाँ नीतिका बारेमा लामा भाषण सुनाए । एपेइले त्यस कुरालाई मनपराए र यातुङमा बसेका दलाइ लामालाई समाचार पठाए ।

दलाइ लामा यातुङमा बेलायती र अमेरिकी प्रतिनिधिहरूसित भविष्यमा चालिने कदमका बारेमा सल्लाह गर्दै थिए । भारतमा शरण लिएर चिनियाँ कम्युनिस्टहरूविरुद्ध गरिने युद्धका लागि अमेरिका आर्थिक सहयोग गर्न तयार भयो । बेलायतीहरूले उनलाई ल्हासामा फर्कन सल्लाह दिए ।

चाम्दोको युद्धपछि दलाइ लामाले एपेइलाई पेचिङ गएर सम्झौतामा मोलमोलाइ गर्न आदेश दिए । १९५१ मई २३ मा सम्झौतामा एपेइले हस्ताक्षर गरे । करिब दुई महिनापछि दलाइ लामाले माओ त्सेतुङलाई उनको स्वीकारोक्ति भएको तार पठाए । दलाइ लामाको तारबाट १९५१ मा जनमुक्ति सेना तिब्बतमा पुगेको विदेशमा प्रचार गरे जस्तो 'आक्रमण' होइन भन्ने छर्लङ्ग हुन्छ ।

१९५१ को सम्झौतामा तिब्बत आफ्नो अवस्थिति 'मातृभूमि चीनभित्र' भएको मान्दछ र नयाँ पेचिङ सरकारलाई यसको केन्द्रीय सरकार मान्दछ । पेचिङले तिब्बतलाई 'स्वायत्तता' को मान्यता दिएको छ । त्यसमा 'क्षेत्रीय राष्ट्रिय स्वायत्तता..... केन्द्रीय सरकारको मार्फतबाट साझा कार्यक्रममा लागू हुने नीतिअनुसार' भन्ने उल्लेख छ । यहाँ स्वायत्तता 'मुक्ति' होइन न त विदेशी शक्तिहरूलाई हस्तक्षेप गर्ने अधिकार प्रत्यायोजनको अवस्था नै हो । 'साझा कार्यक्रम' भन्नुको अर्थ समाजवादको कार्यक्रम हो । सम्झौतामा केही स्थानीय अधिकारहरू निर्धारण गरिएका छन् ।

१९५९ मा भारतबाट दलाइ लामाले विश्वलाई १९५१ को सम्झौता 'तिब्बतमाथि इच्छाबेगर नै लादिएको' र पेइचिङले बन्दुकको भरमा लादेको बताए । उनले निश्चित उल्लङ्घन गरेका बुँदाहरू के के हुन् देखाउन सकेनन् । दलाइ लामाले त्यस सम्झौताको बारेमा लगाएको आरोप, बितेका वर्षहरूमा पेचिङका गतिविधिमाथि लगाएको मनपरी आरोपलाई घटनाक्रमले गलत पुष्टि गऱ्यो ।

पञ्चेन एर्डेनी, एपेइ र पेचिङले तिब्बतमा सम्झौताको पूर्ण पालना गरेको तर कासागले नगरेको बताइन्थ्यो ।

१९५६ मा गठन भएको 'तिब्बत स्वायत्त प्रदेश तदर्थ समिति' मा दलाइ लामा अध्यक्ष, पञ्चेन एर्डेनी उपाध्यक्ष, चाम्दोका जीवित बुद्ध दोस्रो उपाध्यक्ष र तिब्बतका सबै क्षेत्रहरूको प्रतिनिधित्व हुने गरी ५५ जना सदस्यहरू थिए ।

सबैजनाले मनपराएको र उल्लेखनीय परिवर्तनहरू ल्याएका सबै सुधारहरूलाई कासागले विभिन्न तौरतरिका अपनाएर बाधा हाल्यो वा रोक्यो । तिब्बतको स्थानीय सरकारबाट चालिएका सबै सुधारहरू भू-दास मालिकहरू र सामन्तहरूले असफल पारे । आर्थिक र सामाजिक प्रणालीमा कुनै परिवर्तन भएन । भू-दास प्रथाले निरन्तरता पायो ।

चाम्दो तिब्बतमा गाभिएपछि यसको क्षेत्रफल १,२००,००० वर्ग किमि र जनसङ्ख्या पनि प्रति किमि १ जना भिक्षु, भिक्षुणीहरूको सङ्ख्या-१० प्रतिशत (१,२०,०००) थिए । ती शताब्दीमा दुई आधारभूत वर्गहरू : कुलीन सामन्त र दासहरू थिए । ल्हासामा २ प्रतिशत उच्च दर्जाका कुलीनहरू, ३ प्रतिशत जनसङ्ख्या तिनका दलाल, लठैत, नोकर-चाकर, कर्मचारी र निजी सैनिकहरू थिए । ९० प्रतिशत भूदासहरू जग्गासँग जोडिएका भूदासहरू थिए, ५ प्रतिशत दासहरू सामन्तहरूका पशुहरू जस्ता थिए ।

तिब्बतका सबै जग्गा जमिन र धेरैजसो पशुहरू सामन्तहरूका हुन्थे । २४.३ प्रतिशत भू-भाग प्रत्यक्ष रूपमा सामन्ती परिवारको स्वामित्वमा थियो, ३६.८ प्रतिशत सामन्तहरूले शासन गरेका मठहरूको अधिनमा र बाँकी ३८.९० प्रतिशत सङ्घीय सरकारको अधीनमा थियो । सरकारमा बस्ने भनेका ती नै सामन्तहरू थिए । सरकारमा बस्ने सामन्तहरू वा सरकारी अधिकारीहरूले सो जग्गामा शोषण गर्दथे । सबै शक्ति वा शासनसत्ता सामन्तहरू विशेषगरी सबैभन्दा ठुलो भूदास मालिकहरूको हातमा थियो । ६ वटा खान्दानीहरू कालुनहरू (Kaloon) बाट क्षेत्रीय मन्त्रिपरिषद् कासाग (Kashag) मा पनि खान्दानी र उच्चपदस्थ मानिसहरूमात्रै हुन्थे ।

ईश्वर र राजाका रूपमा स्थापित दलाइ लामा सत्ताका लागि सङ्घर्ष गर्ने दास-मालिकहरूका प्रतिनिधि थिए ।

सरकारको त्यस जटिल संयन्त्रले माथिल्लोवर्गको मात्रै सेवा गर्थ्यो । सर्वसाधारणहरू प्रत्यक्ष रूपमा तिनका मालिकहरूबाट शासन गरिन्थे ।

दासहरूभित्रको वर्ग एकीकृत गर्न असम्भव अझ जटिल र परिवर्तित स्थितिमा थियो । साइवा (Tsaiba), डुइचुन (Duichun), नानसाम (Nantsam) जस्ता जुनसुकै प्रकारका दासहरू भए पनि तिनीहरूले मालिकका इच्छाअनुसार चल्नैपर्थ्यो । तिब्बतमा मालिकबिना बाँच्न सकिदैनथ्यो । मालिक नभएसम्म तिनलाई जोकोहीले पनि दास बनाउन सक्थ्यो ।

स्रोत : तिब्बतका भू-दासहरू उठ्दा

युरोपेली देश स्विडेनको राजधानी स्टकहोममा समाजवादी क्यारिबियाली देश क्युवाप्रति ऐक्यबद्धता र अमेरिकी साम्राज्यवादको विरोधमा भएको विरोध प्रदर्शन जुलाई २३, २०२६ बिहीबारका दिन । स्टकहोममा हरेक हप्ता अमेरिकी साम्राज्यवाद र क्युवामाथि अमेरिकी नाकाबन्दीको विरोधमा २२ हपता अघिदेखि विरोध प्रदर्शन, धर्नालगायत कार्यक्रम हुँदै आएको छ । **तस्बिर :** *फ्रेन्ड्स अफ क्युवा फेसबुकपेज*

अमेरिकी शुल्कप्रति चीनको कडा आपत्ति

पेइचिङ, ८ साउन (एएफपी) । संयुक्त राज्य अमेरिकाले चीनसहित ६० व्यापारिक साझेदारमाथि नयाँ आयात शुल्क लागू गरेपछि चीनले त्यसको कडा विरोध गर्दै वासिङ्टनलाई व्यापार युद्धको बाटो नसमाउन चेतावनी दिएको छ । पेइचिङले एकपक्षीय कर नीतिले विश्व व्यापारमा थप तनाव निम्त्याउने जनाएको छ ।

अमेरिकाले शुक्रबारदेखि लागू गरेको नयाँ शुल्क १० देखि १२.५ प्रतिशतसम्म रहेको छ । चीनलाई सबैभन्दा उच्च १२.५ प्रतिशत शुल्कको दायरामा राखिएको छ । अमेरिकी प्रशासनले जबरजस्ती श्रमसम्बन्धी चिन्तालाई आधार बनाएर यो निर्णय गरेको जनाएको छ ।

चिनियाँ विदेश मन्त्रालयका प्रवक्ता लिन जियानले नियमित पत्रकार सम्मेलनमा सबै प्रकारका एकपक्षीय शुल्क व्यवस्थाको चीनले विरोध गर्ने स्पष्ट पार्नुभयो । उहाँले व्यापार युद्ध वा शुल्क युद्ध कुनै पनि पक्षको हितमा नहुने भन्दै यस्ता कदमले सहकार्यभन्दा द्वन्द्वलाई बढावा दिने चेतावनी दिनुभयो ।

अमेरिकी व्यापार प्रतिनिधि जेमिसन ग्रियरले भने संयुक्त राज्य अमेरिकाले लामो समयदेखि जबरजस्ती श्रमबाट उत्पादित वस्तुको आयातमा कडा प्रतिबन्ध लगाउँदै आएको र व्यापारिक साझेदारहरूले पनि त्यही स्तरको प्रतिबद्धता देखाउनुपर्ने समय आएको बताउनुभएको छ ।

नयाँ व्यवस्था यस वर्षको सुरुमा राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले लागू गर्नुभएको अस्थायी विश्वव्यापी आयात शुल्कको स्थानमा आएको हो । फेब्रुअरीमा अमेरिकी सर्वोच्च अदालतले राष्ट्रपतिको केही शुल्क अधिकार सीमित गरेपछि ट्रम्प प्रशासनले नयाँ कानुनी आधारमा शुल्क नीति पुनः लागू गरेको हो ।

घोषणाअनुसार क्यानाडा, युरोपेली सङ्घ (इयु) र संयुक्त अधिराज्यजस्ता जबरजस्ती श्रमसम्बन्धी प्रतिबन्ध लागू गरेका मुलुकलाई १० प्रतिशत शुल्क लगाइएको छ भने चीन, भारत, जापानलगायतका प्रमुख व्यापारिक साझेदारमाथि १२.५ प्रतिशतसम्मको उच्च शुल्क लागू गरिएको छ ।

गत वर्ष लामो व्यापार तनावपछि राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्प र चिनियाँ राष्ट्रपति सी जिनपिङबिच भएको भेटवार्तापछि दुवै देशबिच व्यापार विवाद केही समयका लागि मत्थर भएको थियो । यस वर्ष ट्रम्पको पेइचिङ भ्रमणपछि दुवै पक्षले शुल्क घटाउने दिशामा काम गर्ने सङ्केत दिएका थिए । तर पछिल्लो अमेरिकी निर्णयले दुई देशबिचको व्यापारिक तनाव पुनः चर्किने सम्भावना बढाएको विश्लेषण गरिएको छ ।

अमेरिका–इरान तनाव अझ उत्कर्षमा

दुबई, ८ साउन (एएफपी) । अमेरिका र इरानबिच जारी सैन्य तनाव शुक्रबार थप चर्किएको छ । अमेरिकी हवाई आक्रमण निरन्तर जारी रहँदा इरानले अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पको इरानी सम्पत्ति जफत गर्ने चेतावनीलाई उक्साहटपूर्ण कदमको संज्ञा दिएको छ । यसैबिच कुवेतमा मिसाइल र ड्रोन आक्रमण, हुथी विद्रोहीको गतिविधि, संयुक्त राष्ट्रसङ्घको चेतावनी तथा अन्तर्राष्ट्रिय तेल मूल्यमा तीव्र वृद्धि भएपछि क्षेत्रीय सुरक्षा अवस्था थप जटिल बनेको छ ।

अमेरिकी सेनाले लगातार १३ औँ रात इरानका सैन्य लक्ष्यमाथि आक्रमण गरेको जनाएको छ । अमेरिकी पक्षका अनुसार जलमार्गमा आक्रमण गर्न सक्ने इरानी सैन्य क्षमतामा कमी ल्याउने उद्देश्यले ती कारबाही गरिएको हो । इरानी सरकारी सञ्चारमाध्यमहरूले अमेरिकी क्षेप्यास्त्रले इराक सीमास्थित अहवाज, बन्दर अब्बास र ओमिदियाह क्षेत्रमा विस्फोट गराएको जनाएका छन् । तस्निम समाचार संस्थाले हर्मुज जलडमरूस्थित केशम टापुको सुजा क्षेत्रनजिक पनि अमेरिकी क्षेप्यास्त्र प्रहार भएको जनाएको छ ।

यसअघि राष्ट्रपति ट्रम्पले अमेरिकाले नियन्त्रणमा राखेका इरानी सम्पत्तिबाट अमेरिकी जहाज, मालवाहक तथा सम्बन्धित सम्पत्तिमा भएको क्षतिको भरपाई असुल्ने चेतावनी दिनुभएको थियो । त्यसप्रति प्रतिक्रिया जनाउँदै तेहरानले उक्त अभिव्यक्तिलाई भड्काउने प्रकृतिको उदाहरण भएको जनाएको छ ।

क्षेत्रीय तनावकाबिच कुवेतले पनि इरानतर्फबाट आएको भन्दै मिसाइल र ड्रोन आक्रमण अवरोध गरेको जनाएको छ । इराक सीमास्थित क्षेत्रमा नयाँ ड्रोन आक्रमणको खबर आएको केही घण्टापछि कुवेती हवाई प्रतिरक्षा प्रणाली सक्रिय भएको थियो । कुवेती सेनाका अनुसार शत्रुतापूर्ण मिसाइल र ड्रोनहरूलाई रोकेर निष्क्रिय पारिएको छ ।

अमेरिकी आन्तरिक राजनीतिमा पनि इरान नीति विवादको विषय बनेको छ । अमेरिकी प्रतिनिधिसभाले राष्ट्रपति ट्रम्पलाई इरानविरुद्धको सैन्य कारबाही रोक्न आग्रह गर्दै प्रतीकात्मक प्रस्ताव पारित गरेको छ । प्रस्तावमा अमेरिकी कङ्ग्रेसको स्पष्ट स्वीकृतिबिना इरानविरुद्ध युद्धसम्बन्धी गतिविधि अघि नबढाउन आग्रह गरिएको छ ।

यमनका हुथी विद्रोहीहरूले लाल सागरमा तेल ट्याङ्करमाथि आक्रमण जारी राखेपछि युरोपेली मुलुकहरूले त्यसको कडा आलोचना गरेका छन् । जर्मनीले यसले द्वन्द्व अझ बढाउने चेतावनी दिएको छ भने बेलायतले हुथीहरूको कदमलाई लापरवाहपूर्ण भनेको छ । युरोपेली सङ्घ (इयु) की शीर्ष कूटनीतिज्ञ काजा कालासले ती आक्रमण अस्वीकार्य र अवैध भएको बताउनुभएको छ ।

हुथी आक्रमणपछि राष्ट्रपति ट्रम्पले विद्रोही समूहलाई थप आक्रमण गरे ठुलो सैन्य कारबाहीको सामना गर्नुपर्ने चेतावनी दिनुभएको छ । उहाँले हुथीहरूलाई इरानको प्रतिनिधि समूह भन्दै त्यसको जिम्मेवारी इरानले पनि वहन गर्नुपर्ने बताउनुभएको छ ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घका महासचिव एन्टोनियो गुटेरेसले मध्यपूर्वको अवस्था नियन्त्रणबाहिर जान थालेको चेतावनी दिनुभएको छ । उहाँले विश्व अहिले अत्यन्तै खतरनाक मोडमा पुगेको उल्लेख गर्दै तत्काल तनाव कम गर्न सबै पक्षलाई आग्रह गर्नुभएको छ ।

युद्धको प्रभाव अन्तर्राष्ट्रिय ऊर्जा बजारमा पनि देखिएको छ । लाल सागरमा तेल ट्याङ्करमाथिको आक्रमणपछि ब्रेन्ट कच्चा तेलको मूल्य आठ प्रतिशतभन्दा बढी बढेर प्रतिब्यारेल १०१.९३ अमेरिकी डलर पुगेको छ भने वेस्ट टेक्सास इन्टरमिडियट (डब्लुटीआई) ७.६ प्रतिशतले वृद्धि भई प्रतिब्यारेल ९३.४४ अमेरिकी डलर पुगेको छ ।

यसैबिच बेलायतले सुरक्षा अवस्थालाई ध्यानमा राख्दै इरानमा रहेका आफ्ना बाँकी कूटनीतिक कर्मचारीलाई अस्थायी रूपमा फिर्ता बोलाएको छ । बेलायती विदेश मन्त्रालयले तेहरानस्थित दूतावासले अहिले टाढाबाट सेवा सञ्चालन गरिरहेको जनाएको छ ।

आणविक पनडुब्बीमा अस्ट्रेलियाको थप लगानी

सिड्नी, ८ साउन (एएफपी) । अस्ट्रेलियाले संयुक्त राज्य अमेरिका र बेलायतसँगको 'औकस' (एयुकेयुएस) सुरक्षा साझेदारीअन्तर्गत निर्माण गर्न लागिएको आणविक ऊर्जा सञ्चालित पनडुब्बी कार्यक्रमलाई अघि बढाउन थप चार अर्ब ६० करोड अस्ट्रेलियन डलर (करिब तीन अर्ब २० करोड अमेरिकी डलर) लगानी गर्ने घोषणा गरेको छ । सरकारका अनुसार उक्त लगानीले देशको दीर्घकालीन पनडुब्बी निर्माण, सञ्चालन, मर्मत तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक स्वदेशी क्षमता विकास गर्न महत्त्वपूर्ण योगदान पुर्याउनेछ ।

रक्षामन्त्री रिचर्ड मार्लेसले दक्षिण अस्ट्रेलियास्थित ओसबोर्न शिपयार्डमा गरिएको उक्त अतिरिक्त लगानीले 'औकस' सम्झौता योजनाअनुसार नै अघि बढिरहेको स्पष्ट हुने बताउनुभयो । उहाँका अनुसार यो लगानी भविष्यको पनडुब्बी फ्लीट निर्माण र त्यसको दिगो सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधार तथा दक्षता विकास गर्ने दिशामा अर्को महत्त्वपूर्ण कदम हो ।

सन् २०२१ मा सम्पन्न 'औकस' सम्झौताअन्तर्गत अस्ट्रेलियाले संयुक्त राज्य अमेरिकाबाट तीनवटा आणविक ऊर्जा सञ्चालित पनडुब्बी प्राप्त गर्ने योजना बनाएको छ । त्यसपछि अस्ट्रेलिया र बेलायतले संयुक्त रूपमा सन् २०४० को दशकमा नयाँ पुस्ताका पनडुब्बी निर्माण गर्ने लक्ष्य राखेका छन् । यो परियोजना अस्ट्रेलियाको इतिहासकै सबैभन्दा महँगो रक्षा कार्यक्रम मानिन्छ ।

यद्यपि संयुक्त राज्य अमेरिका र बेलायतमा पनडुब्बी उत्पादनको गति अपेक्षाभन्दा सुस्त रहेकाले आवश्यक जहाज समयमै उपलब्ध हुने वा नहुने विषयमा पछिल्ला वर्षहरूमा विभिन्न तहबाट प्रश्न उठ्दै आएका छन् ।

यसैबिच, मे महिनामा सार्वजनिक गरिएको संशोधित व्यवस्थाअनुसार अस्ट्रेलियाले पहिले योजना गरिएझैं दुईवटा प्रयोग गरिएका र एउटा नयाँ पनडुब्बी प्राप्त गर्ने छैन । अब तीनवटै पनडुब्बी अमेरिकी नौसेनाले प्रयोग गरिरहेका सेवामा रहेका जहाजबाट उपलब्ध गराइनेछ । अस्ट्रेलियाली सरकारले यस व्यवस्थालाई अघिल्लो योजनाभन्दा बढी लागत-प्रभावकारी भएको दाबी गरेको छ ।

सरकारी अनुमानअनुसार 'औकस' कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा आगामी ३० वर्षमा अस्ट्रेलियाले करिब दुई खर्ब ५० अर्ब अमेरिकी डलर खर्च गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

प्रहरी...

केरलामा,

राज्यले यस हप्ता सबैभन्दा क्रूर राज्य प्रतिक्रियाको अवलोकन गऱ्यो । एसएफआईको नेतृत्वमा भएको प्रदर्शन जुलुसले धेरै जिल्लामा प्रहरी हिंसा देख्यो, प्रहरीले अनुदारतापूर्वक निःशस्त्र भीडलाई तितरबितर गर्न पानीको तोप र अश्रुग्यास प्रयोग गरेको थियो, हिन्दूले रिपोर्ट गरेको छ ।

कोच्चि, पथनमथिट्टा, अलाप्पुझा, त्रिशूर, पलक्कड र कन्नूरमा मार्चहरू आयोजना गरियो । कासारगोडमा प्रदर्शनकारीहरूले प्रहरीसँग प्रत्यक्ष झडप गरे, प्रदर्शनकारी युवा र राज्य संयन्त्रबिचको खाडललाई गहिरो बनाउँदै छ ।

कोलकातामा 'साङ्लो' सडकमा आयो

कोलकाताले शुक्रबार (जुलाई २४) मा सियालदहदेखि धर्मतलासम्मको मार्चमा ठुलो सङ्ख्यामा वाम विद्यार्थी आन्दोलन देखिएको थियो । धेरै अन्य विद्यार्थी समूह र समर्थकहरू, अलग-अलग जुलुसमा सामेल भए । तिनीहरूमध्ये प्रदर्शनकारीहरूले आफूलाई कोलकाताको 'कक्रोच' भनेर चिनाउन थालेपछि पुलिसले उनीहरूको नियोजित मार्चको लागि अनुमति अस्वीकार गरे । सियालदहदेखि धर्मतलासम्म कोलकातालाई पूर्ण रूपमा ठप्प पार्दै स्पोर्टिङ ब्याटम्यान मास्क र व्यङ्ग्य पोस्टरहरूसहित सामान्य विद्यार्थीहरू समूहमा सामेल भए ।

मुख्यमन्त्री सुभेन्दु अधिकारीले 'नारा लगाउने प्रजातान्त्रिक अधिकार सुरक्षित छ तर 'आजादी' जस्ता राष्ट्रविरोधी नारा लगाउनेलाई तत्काल कारबाही हुन्छ, बङ्गालबाट राष्ट्रविरोधी शक्तिलाई उखेल्नेछु भनी धम्की दिए ।

सङ्कटलाई सम्बोधन गर्न आरएसएसले राज्यभर लडाकु कार्यकर्ता परिचालन गरेको बताइएको छ । अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद् र विद्या भारतीलगायतका सङ्घ-सम्बद्ध सङ्गठनहरूले कोलकातामा चाँडै नै प्रमुख केन्द्रीय ऱ्याली गर्ने योजनासहित समन्वयित जिल्ला ऱ्यालीहरू सुरु गरे ।

आन्ध्र प्रदेशमा

विद्यार्थी र युवा सङ्गठनले आयोजना गरेको 'चलो लोक भवन' ऱ्यालीलाई प्रहरीले बिचबाटै रोकेपछि गम्भीर बन्यो । अनियन्त्रित प्रदर्शनकारीहरूले शुक्रबार (जुलाई २४) को लागि योजना गरिएको शैक्षिक संस्थाहरूको प्रस्तावित बन्द (बन्द) को घोषणा गरे र प्रमुख स्टेसन डाउनअन्तर्गत चरणबद्ध रूपमा आन्दोलन जारी रहने वाचा गरे ।

तसर्थ, बिहीबार (जुलाई २३) को प्रहरी दमनले सहभागितालाई निरुत्साहित गर्नुको सट्टा आफ्नो सङ्कल्पलाई कडा बनाएको देखिन्छ ।

उत्तर प्रदेशमा

भीम आर्मीका कार्यकर्ताहरूले लखनउको गभर्नरको निवासतर्फ मार्च गर्ने प्रयासलाई पुलिसले विफल पार्दा अन्तरक्रिया हिंसात्मक भएको बताइएको छ । प्रयागराजमा, संयुक्त छात्र मञ्चको आफ्नै 'चलो लोक भवन' मार्चले पुलिससँग पनि सङ्क्षिप्त आमने-सामने भिडन्त निम्त्यायो, द हिन्दूले रिपोर्ट गरेको छ ।

गाजीपुर, वाराणसी, बलिया र आजमगढसहित राज्यका धेरै अन्य भागहरूमा पनि विरोध प्रदर्शन गरिएको थियो । जब यसको सबैभन्दा साम्प्रदायिक आरोपित राज्यका लाखौँ मानिसहरूले खुलेआम हिन्दुत्ववादी सरकारको विरुद्धमा बोल्छन्, यसले देशभरि आक्रोश बढेको सङ्केत गर्दछ ।

हिमाचल र हरियाणामा, हिन्दू रिपोर्टका अनुसार, हिमाचल प्रदेशको मंडीमा आम आदमी पार्टी (आप) का कार्यकर्ता र सामाजिक कार्यकर्ताहरूले दिल्ली पुलिसको प्रदर्शनलाई नियन्त्रण गर्ने कार्यको निन्दा गरे ।

हार्दिक समवेदना

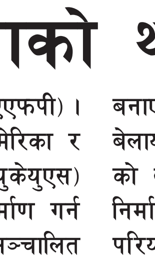

जन्म
१९९५/०८/०८

निधन
२०८३/०३/३०

नेपाल मजदुर किसान पार्टी, मथिनपा-८ का कोषाध्यक्ष दिलकृष्ण बाटा तथा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सहयोगी तथा शुभचिन्तकहरू मदनकृष्ण बाटा र मोहनकृष्ण बाटाका पूजनीय पिता **कान्छा बाटा**को २०८३ साल असार ३० गते दुःखद निधन भएकोले मृतकप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्नुका साथै शोकाकुल परिवारजनमा हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टी, मध्यपुर नगर समिति
नेपाल मजदुर किसान पार्टी, मथिनपा वडा नं.८, वडा समिति

कविता

यो मौका कहिले आउला ?

✍ माया

बालेन भन्छन्,
मेरो लोकप्रियतामा प्राप्त जीत हो
म पार्टीभन्दा माथि छु
कर हेरफेरमै गर्छु
मेरो स्वकीयलाई भारत पठाउँछु
भेटमा म रविलाई पनि कुराउँछु
दलाई लामाको जन्मदिन
तिब्वतसम्बन्धी गोष्ठी यही हुन्छ
देश र जनताको सेवा त
भ्रूटा न हो

रवि भन्छन्,
पुराना दलजस्तै हुनु परे पनि
आत्मसमर्पण भनिए पनि
गोल बालेनलाई गराउँछु
भन्नु परे पनि
अस्तित्वको लडाइँ भनिए पनि
आधा आधा प्रम त खानु नै छ
सिक्किम बनाउन पनि तयारै छु
यस्तो मौका उप्रान्त कसरी आउला
देश र जनताको सेवा त
भ्रूटा न हो

(२०८३ साउन ८ गते)

भ्रष्टाचार अनि हाम्रो चेत फरक यति त छ

✍ युसुप दुवाल

भ्रष्टाचारी दिवस मनाउँदा मनाउँदै
भ्रष्टाचारको गन्ध,
यति सुगन्ध भएछ कि
ऊ भ्रष्टाचारमा चुर्लुम्म डुबेछ ।

उसलाई डुबिरहन मनलाग्छ
किनकि उसलाई थाहा छ
हिजो भ्रष्टाचारीलाई उल्टो टोपी लगाएर
घुमाउँथ्यो
आज भ्रष्टाचारीलाई सुल्टो टोपी लगाएर
स-सम्मान फूलको मालासाथ खाडा
ओढाउँछ ।

टोल छिमेकमा उनकै बखान छ
वरिपरि छिमेकी जजमान छ
मान्छे भनेको फलानाजस्तै हुनुपर्छ
नाम, दाम, सान, ओहो !
हेर्दै लोभलाग्दो छ !!
गाडी, बङ्गला हेर्न लायक छ
साथीसङ्गी, आफन्त, नाता सबै मक्ख
छन्
चारैतिर वाहवाही छ !
छोरो मान्छे यस्तो पो हुनुपर्छ ।

अचम्म !
तिमी के गर्दै छौ ?
खुब इमानको पाठ घोक्नुपर्छ
समाज सेवामा जोत्नुपर्छ
सेवामा मेवा अलि काट्नुपर्छ
हातको मह अलि चाट्नुपर्छ
भन्दा, तैंले मानिनस् !

खुब बाउको कुरो मान्नुपर्छ
बाउको पछिपछि लाग्नु पर्छ
खाइस् ! बल्ल कुरो बुझिस् !!
हाम्रो समाजको चेत !
कस्तो लाग्यो ?

अरुको के कुरा गरौं !
ऊ हेर, पर धूमिल कुनामा
तिमीलाई पाठ पढाउने मास्टर
भ्रष्टाचारी दिवसकै दिन
भ्रष्टाचारीसँग कुममा कुम मिलाउँदै
भ्रष्टाचारीसँगै चियर्स गर्दै
रम्दै रमाउँदै गरेको
देखिस् ! के नापिस् ?

आजकल भावनाको जोखना जोख्छ कहाँ
?
श्यामल काका भन्दै हुनुहुन्थ्यो ।

मुसुक्क हाँस्दै जवाफमा भने,
समाजको चेत !
हजुरुको चेत !!
मेरो चेत !
मास्टरको चेत !!
फरक यति त छ !!!

२०८३/४/६

कसले भन्ने कठै

✍ जयन्त पौडेल 'आश्रम'

हेर्नोस् गाँस, वास र कपास
अनि शिक्षा र स्वास्थ्य
त्यस्तै रोजगारी र अमन चैन
हुन् हाम्रा मागै ।१।

तर भनेरै के गर्नु
हरेक सरकारले भन्छन्
गरेकै छौं, गर्दै छौं
समय त लागिहाल्छ नि ।२।

अब कसलाई के भन्ने
यसमा दोषी को
सरकारै या हुन् जनता
बुझौं राम्ररी यसलाई ।३।

के गर्नु नचाहेरै भन्नु पर्दा
पार्टीको नेताहरू बने
चाहे देश बनोस् नबनोस्
आफू बने पुग्यो ।४।

होला सायद हुन सक्छ
यहाँको चलनै यस्तै
जति बुझ्यो उति कठिन
हेर हाम्रो नेपाल ।५।

खोइ कसले भन्ने कठै
सबै उस्तै उस्तै
खाली पानीमा ओभाने हुने
आफू चोखिनु चोखी ।६।

अलिल जिब्रानका दुई साना कथा

शरीर र आत्मा

एउटा लोग्नेमान्छे र एउटी स्वास्नीमान्छे बगैंचामा बसेर वसन्तश्रीको आनन्द लिइरहेका थिए । उनीहरू एक-दोस्रासँग बिल्कुलै टाँसिएर बसेका थिए । ती स्वास्नीमान्छेले भनिन्, "म तिमीलाई माया गर्दछु, तिमी राम्रा छौ, धनी छौ र सधैं राम्रा राम्रा लुगा लाउँछौ ।"

अनि लोग्ने मान्छेले भन्यो, "म तिमीसँग प्रेम गर्दछु । तिमी एक सुन्दर कल्पना हौ, एउटा यस्तो सूक्ष्म वस्तु हौ जसलाई हातले समाउन सकिँदैन, तिमी मेरो सपनामा भङ्कृत हुने एउटा मीठो सङ्गीत हौ ।"

तर, ती स्वास्नीमान्छेले भोक्किएर आफ्नो मुन्टो फर्काइन् र भनिन्, "भैगो महाशय ! म कल्पना होइन तिम्रो सपनामा आउने जाने वस्तु होइन, म स्वास्नीमान्छे हुँ, म चाहन्छु कि तिमी मलाई आफ्नी स्वास्नी र भावी शिशुको आमाको रूपमा ग्रहण गर ।"

पछि उनीहरू छुट्टिए ।

लोग्नेमान्छेले मनमा भन्यो, "फेरि एउटा सपना अँध्यारो भयो ।"

अर्कोतिर स्वास्नीमान्छेले भनिन्, "राम्रै भयो यस्तो मान्छेको के ठेकान जो मलाई अँध्यारो र सपना बनाउन चाहन्छ ।"

बौलाहा

एउटा पागलखानाको बगैंचामा एउटा तन्नेरीसँग मेरो भेट भयो । त्यसको अनुहार पहेंलो, राम्रो र विस्मयको भावनाले भरिएको थियो ।

म उसको छेउमा बेन्चमाथि बस्न पुगें र ऊसँग सोधें, "होइन, तिमी यहाँ कसरी आइपुग्यौ ?"

उसले अचम्म मानेर मतिर हेरेर भन्यो, "तपाईंको सोधनी अनौठो छ तापनि म जवाफ दिन्छु । मेरो बुबा र कान्छाबुबा मलाई आफूजस्तै बनाउन चाहन्थे । मेरी आमा मलाई आफ्नै बुबाको प्रतिमूर्ति देख्न चाहन्छिन् । मेरी बहिनी मेरो अघिल्तिर आफ्नो साविक लोग्नेको आदर्श देखाउँछे र मेरो भाइ मलाई आफूजस्तै राम्रा खेलाडी बनाउन कुरा सोच्दछ ।"

"मेरा गुरुहरू अर्थात् दर्शन, सङ्गीत र तर्कशास्त्रका अध्यापकहरू सबै यस कुरामा कटिबद्ध छन् कि उनीहरू ममा ऐनामा जस्तै आफ्नो छाया देखून् । त्यसैले यहाँ आउनुपर्‍यो । यहाँ मलाई धेरै सञ्चो सुबिस्ता छ । कमसेकम आफ्नो व्यक्तित्व त छ । "

तब उसले अपर्झट मतिर फर्केर भन्यो, "तर यो त बताउनुहोस्, तपाईं यहाँ कसरी आउनुभयो ? के तपाईंलाई तपाईंको शिक्षा र सद्बुद्धिले यहाँ आउनको निम्ति प्रेरित गर्‍यो ?"

मैले जवाफ दिएँ, "होइन, म त एउटा दर्शकको रूपमा आएको हुँ ।"

उसले भन्यो, "ए ! बुझें, तपाईं यस पर्खाल बाहिरको ठुलो पागलखानाको बासिन्दा हुनुहुन्छ ।"

नयाँ भस्मासुरको उदय

✍ साहिँला

नयाँ नयाँ भन्ये कहाँ छन् खै
अनुहार त पुरानै छन्
शील, स्वभाव, व्यवहार फरक छैन
पुरानैबाट उछिट्टिएकाहरूको
भन्न त भन्ये अबुभहरू
यो त नयाँ सरकार हो ।

मौकामा चौका हान्नेहरूको
सिद्धान्त, विचार के हुनु
बालेन सरकारको स्वर्णिम युग
ऋणमाथि ऋण थोपर्दा पनि पुगेन
शिक्षा स्वास्थ्यमा ३ प्रतिशत कर
बिजुलीमा ५ देखि १३ प्रतिशत कर ।

पश्चिमबाट दीक्षितहरू
अमेरिकी सङ्घ संस्थाहरूकै
अमेरिकी युथ काउन्सिल
हामी नेपाल, टीओबी
बारबरा फाउण्डेसनका नाइकेले
चलाउने शासनशैली उतैका ।

बैङ्क सञ्चालन गर्ने तरिका
सेर राइडिङमा ५ प्रतिशत कर
सेयर कारोबारमा १० प्रतिशत कर
मन्त्रि, सांसदहरूलाई स्वकीय
राखेर पो के फरक भो ।

सुशासन कायम गर्ने नै हुन्
भ्रष्टाचार अन्त्य गर्ने नै हुन्
आफ्नालाई त छुनै भएन
ऐन कानुन त सबैलाई हो ।

जनतालाई भने बोझमाथि बोझ
नेताहरूलाई भने मोजै मोज
यो घण्टेहरूको नियति हेर
नयाँ भस्मासुरको उदय भो ।

चिन्तनको घाम नउदाएको देश

✍ विद्रोही राम

चिन्तक जन्मिनु अपराध ठानिन्छ जहाँ
प्रश्न सोध्नु विद्रोह मानिन्छ जहाँ
विचार, सिद्धान्त, नैतिकता, अनुशासन,
नीति, नियमलाई
उपेक्षा गरिन्छ जहाँ
त्यहाँ सभ्यताको नाममा
केवल भीड हिँडिरहेको हुन्छ
दिशाहीन, विचारहीन, आँखामा नोटको
भिल्को बोकेर ।

हामी इतिहासलाई पूजा गर्छौं
तर विचारमा टेकेर हिँड्न डराउँछौं ।
बुद्ध जन्मिएको भूमिमा
करुणा अनाथ बनाउछौं
अनि घाँटी चर्किने गरी चिच्याउँछौं
घाम लागेको देश ।

घाम लागेको देश त्यति टाढा छैन
जति टाढा हाम्रो विवेकबाट वास्तविकता
भागेको छ
हो, घाम लागेको देश त्यति माथि छैन
जति अग्लो हाम्रो बुद्धिमा पर्खाल लागेको
छ
यो त नजिकै छ
यदि हामीले पर्खाललाई
पाठ सम्झ्यौं भने ।

जहाँ ज्ञान सजावट होइन
जनताको दैनिकी हुनेछ
जहाँ श्रम लाज होइन
सम्मान हुनेछ
जहाँ भ्रूट बोल्नु अपराध हुनेछ
र धन नहुनु दरिद्रता हुनेछैन ।

तर यहाँ नेता भविष्य देख्दैन
नोट गन्छ ।
कार्यकर्ता सपना होइन
पद खोज्छ ।
राजनीति विचारको होइन
ठेक्काको खेल बनेको छ ।

ए मेरा देशवासीहरु
ए देशका राजनीतिज्ञहरू
केका लागि हौं
यो तानातान
केका लागि हौं
यो हानाहान
किन हो फेरि यो तँछाडमछाड
जिउनका लागि त
प्रकृति नै पर्याप्त छ,
अभाव त लोभले बनाएको हो ।

निजी सम्पत्तिको छायामा
न्याय लुलो हुन्छ
मानवता सस्तो हुन्छ
अनि धनी किन्छ
गरिब बेचिन्छ ।

हामीलाई अब
व्यक्ति पूजा हैन
मानव मूल्य चाहिन्छ
नायक चाहिँदैन
हामीलाई चिन्तन चाहिन्छ ।

सबैका लागि काम
कामका लागि सम्मान चाहिन्छ
यति भन्न कति डराउनुपर्ने भो
कतिको आँखाको कसिङ्गर बन्ने हो
किन हो
कहिलेसम्म हौं

ए चिन्तनको घाम नउदाएको देश ।

गजल

✍ सुरेशकुमार पाण्डे, दाङ घोराही

पूर्व-पश्चिम र उत्तर-दक्षिण सिमानाको लकिर निश्चित छ,
देशको नियम कानुन सबैलाई लाग्ने आखिर निश्चित छ ।

फेरि किन हुन्छ नागरिकहरूमै विविधता कति देशमा,
धर्मको नियममा सबैलाई प्रवेश मठ मन्दिर निश्चित छ ।

कसको इसारामा हुन्छ मानिस मानिसबिच पर्खाल यहाँ,
धर्मकै निहुँमा विभेद हुँदा मनभित्र ठुलो पिर निश्चित छ ।

एउटै देशभित्र विभिन्न जाति हुन्छन् मिलेर बस्ने सदियौं,
त्यो समाज भए विभेद मुटुमा बिज्ने त्यो फिर निश्चित छ ।

कति रहन्छ यो जातीय बन्धन र धर्मको विभेद यो देशमा,
आएर आँधीबेहरी बदलिन्छ यो देशको तस्बिर निश्चित छ ।

हुन्छ सम्मान सहिदका बन्छन् सालिक देशका कुना कुना,
गद्दारलाई जेलमा देशभक्त युवा देशमै हाजिर निश्चित छ ।

तीन मुक्तक

✍ सत्य कासिछ्वा

राष्ट्र सेवक भन्नेहरूको लागि बनेको छ सरकार दुहुनो गाई
भोट पनि दिने कर पनि तिर्ने निमुखा जनता सरकारको पराइ
यसले कसरी हुन्छ देशको समग्र सन्तुलित समृद्धि र विकास ?
आज समानता र बदलिंदो व्यवस्थामा प्रतिस्पर्धाको ठम्याइ

सत्ता र शक्तिको आडमा कर्मचारीलाई सहजीकरण सुटुक्क
निमुखा जनतालाई जबरजस्त लागू नियमकानुन लुसुक्क
विभेदबिना नियमकानुन हुनुपर्ने हो सबैलाई बराबर
शक्तिको आसेसासे जहिल्यै हुने गर्दछ यहाँ मुसुक्क

गर्दा रैछन् राज्यका कर्मचारीहरू संसारकै उत्कृष्ट कुरा
कर तिर्ने गरिब निमुखा प्रति चलाइन्छ जहिल्यै छुरा
उत्कृष्ट कुरा गर्ने शक्तिशालीहरू फेरिरहन्छन् बोली
कसैले नलगाएको लगाउन आतुर छन् बहुमूल्य चुरा

लघु कथा

आइतबारको बिदा

✍ विद्या

आइतबारको दिन थियो । सरकारले बिदा घोषणा गरेको दिन थियो । समय बिहानको ११ बजेको थियो । एउटा गाउँका दुइटा विद्यालयका शिक्षकहरू चौतारीमा तास खेल्दै थिए । एक जना शिक्षक किताब पढ्दै थिए । त्यही बेला दुई जना गाउँले अभिभावक आफ्ना छोरीहरूलाई सँगै लिएर वस्तुभाउ चराउँदै त्यही चौतारीमा आइपुगे । ती छोरीहरूले शिक्षकहरूले तास खेल्दै गरेको देखे । तिनीहरूले आफ्ना बुबाहरूसँग सोधे, बुबा ! सरहरूले त्यसरी तास खेल्न मिल्छ ? एक जना सरले भने किताब पढिरहेका थिए ।

ती नानीहरूको जिज्ञासा मेटाउँदै एक बुबाले भने, तास खेल्न नहुने हो । विचरा सरहरू पनि कहाँ जानु, खराब सरकारले आइतबार पनि बिदा दिएपछि । आइतबार बिदा नदिएको भए उनीहरू सबै कक्षामा विद्यार्थीलाई पढाइरहन्थे । तिमीहरू पनि त्यस्तै त हो नि । कोही अहिले दिनभरि मोबाइल खेलेर घरमा दुःख दिइरहेका होलान् । कोही खोलामा पौडी खेल्न, घुम्न गइरहेका होलान्, कहाँ पढ्नु ? तिमीहरूलाई हामीसँगै नल्याएको भए त्यस्तै हुने भयो । यसले त देश अनि विद्यार्थीको भविष्यमाथि न बिग्रने भयो । देश डामाडोल हुने भयो । बहुसङ्ख्यक किसान र मजदुरका छोरा छोरीहरूलाई भैँडा र गधा बनाउने भयो । सन्तान घरमै हुने हुँदा काममा जान नपाउने र हातमुख जोड्न नपाउने भयो । जेलेन्सकीले जस्तै यो सरकारले पनि देशलाई धरापमा पार्ने भयो । यसको विरोधमा त देशभरका अभिभावकहरू उठ्नुपर्ने थियो । कसैले अदालत गुहार्नुपर्ने थियो ।

अर्को अभिभावक बुबाले अलि रिसाएर भने, यी शिक्षकहरूलाई देशको शैक्षिक अवस्था, विद्यार्थीको भविष्य, विद्यार्थीको पढ्ने हक खोसिएको देशघाती काम हो । सरकारलाई देश र समाजप्रति कुनै वास्ता छैन । शिक्षक भनेको देशको सचेत र बौद्धिक वर्ग भनिन्छ । सायद विदेशीले एनजीओ, आइएनजीओको डलर खुवाएर, वर्तमान सरकारले विदेशीसँग खर्बौं ऋण लिएर तलब बढाएर नुन खुवाएकोले पनि त्यसको सोभो गरेर जे गरे पनि बुँच्याचा भएर बसिरहेका होलान् । यदि देश र शिक्षाप्रति समर्पित, कर्तव्यबोध शिक्षकहरू भएका भए यति बेला देशभरबाट शिक्षक र अभिभावकले आन्दोलन गरिसक्थे । शिक्षक र विद्यार्थीहरू आफ्ना सङ्गठनको कार्यालय हटाइँदिँदा र प्रतिबन्ध लगाइँदिँदा पनि सहेर बसे । गत वर्ष देशभरबाट काठमाडौंमा आफ्ना माग लिएर धर्ना र आन्दोलन गर्न आउन सक्ने शिक्षक सङ्गठन र शिक्षकहरू यसको विरोधमा आन्दोलनमा किन उत्रन सकेनन् ? के शिक्षक र अभिभावकहरू जिउँदा लासजस्ता नै भए ?

नजिकै तास खेलिरहेका र पुस्तक पढिरहेका शिक्षकहरू खेलिरहेको तास च्याटचुट पारी हामीलाई पनि त्यसरी खेल्न कहाँ मन छ र ! यो आइतबारे बिदाले त हामी शिक्षक र विद्यार्थीलाई नै बिगार्ने भयो । तपाईंहरूले भन्नुभएको कुरा एकदम ठीक छ । आइतबारे बिदा हटाउन या फिर्ता गराउन पढाइमा बाधा नपुग्ने गरी देशभरबाट अभिभावक अनि शिक्षकहरू एक भएर आन्दोलन गर्नुपर्छ । खाजा खान सबै घरतिर गए ।

भक्तपुर नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
ब्यासी, भक्तपुर

भक्तपुर क्रायफ्ट लि.को जनशक्ति व्यवस्थापन (पदपूर्ति) का लागि लिखित परीक्षा र अन्तर्वार्तासम्बन्धी सूचना

प्रकाशित मितिः २०८३/४/९ गते

भक्तपुर क्राय्फ्ट लि.को लागि आवश्यक जनशक्ति सेवा करारमा लिनेसम्बन्धी मिति २०८३/०१/२२ गते 'मजदुर' दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशित भएबमोजिम तपसिलबमोजिमको पदमा निवेदन दिएका उम्मेदवारहरूलाई निम्न मिति, समय र स्थानमा लिखित परीक्षा र अन्तर्वार्ता सञ्चालन हुने व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । लिखित परीक्षा र अन्तर्वार्तामा सहभागी हुन प्रवेशपत्र तथा शैक्षिक योग्यता प्रमाणपत्रलगायतका आवश्यक सक्कल कागजातसहित समयमै उपस्थित हुनुहुन सम्बन्धित सबैलाई जानकारी गराइन्छ । प्रवेशपत्र र अन्य जानकारीका लागि भ.न.पा.को प्रशासन शाखा (सम्पर्क नं. ६६१३९५७)मा सम्पर्क राखी प्राप्त गर्नुहुनसमेत सूचित गरिन्छ ।

क्र.सं	पद	परीक्षाको किसिम	मिति	समय	स्थान
१	व्यवस्थापक	लिखित परीक्षा	२०८३/४/१८	दिनको ११:०० बजे	भ.न.पा. सभा हल
२	दक्ष जनशक्ति	अन्तर्वार्ता	२०८३/४/१८	बिहान ७:०० बजे	भ.न.पा. कार्यालय
३	अर्धदक्ष जनशक्ति	अन्तर्वार्ता	२०८३/४/१८	बिहान ८:०० बजे	भ.न.पा. कार्यालय
४	सुरक्षा गार्ड	अन्तर्वार्ता	२०८३/४/१८	बिहान ९:०० बजे	भ.न.पा. कार्यालय
५	कार्यालय सहयोगी	अन्तर्वार्ता	२०८३/४/१९	बिहान ७:०० बजे	भ.न.पा. कार्यालय

राम शेखरको ख्यालः आजदेखि सुरू हुने

भक्तपुर, साउन ९ । नाट्यकर्मी समाज नेपालको आयोजनामा ११ दिने ख्यालः मेला (राम शेखरया ख्यालः ब्वज्या) शनिबारदेखि साउन १९ गते मङ्गलबारसम्म आस्था थियटर लिबालीमा (ख्वप इन्जिनियरिङ कलेजसँगै) हुने भएको छ ।

११ दिने ख्यालः मेलामा रामशेखर नकर्मीद्वारा रचित १० वटा ख्यालः हरू प्रत्येक दिन एक/एक ख्यालः मञ्चन हुनेछ ।

सुरूको दिनमा ख्यालः मञ्चन भक्तपुर साकोसको खेल खत्तम, ख्वप कलेजको 'छेरावती द्य :', स्टार वाचनालयको '१२ बजे', बहुरङ्गी रङ्गकर्मी समूहको 'खुँयाता ज्वँ ज्वँ', बाल विकास इङलिस स्कूलको 'तन्त्र टाब्लेट' नेपाली भाषामा, प्रभात माविको 'खुँ', श्रमिक साकोसको 'तन्त्र टाब्लेट', नेक्राविसङ्घ भनपा-१ को 'टुरिस्ट गाइड', सहिद निर्मल- पुष्प स्मृति वाचनालयको 'अस्पतालया जा', जैँला सांस्कृतिक समाजको 'रानी पुखु' तथा अन्तिम दिन 'खेल खत्तम' पुनः मञ्चन गरी ख्यालः मञ्चन हुने आयोजकले जनाएको छ ।

उक्त मेलामा साउन १३ गते नेपाली भाषाबाट एकमात्र ख्यालः बाल विकास इङ्गलिस स्कूलको तर्फबाट तन्त्र टाब्लेट नामक ख्याल प्रस्तुत हुनेछ ।

खैरो हेरोइनसहित चार जना पक्राउ

भद्रपुर (झापा), ८ साउन । शिशुको डाइपरभित्र लुकाएर ल्याइएको खैरो हेरोइनसहित चार जना पक्राउ परेका छन् । उनीहरू बिहीबार साँझ भद्रपुर नगरपालिका-५ स्थित बसपार्क क्षेत्रबाट पक्राउ परेका हुन् ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालयका अनुसार भारतको किशनगञ्ज जिल्ला वडा नं १२ बस्ने मोहित आलम, उनकी श्रीमती जेनेतुन खातुन, छोरा सोहेल आलम तथा सोही अटोमा सवार मोहम्मद तजरुल रहेका छन् ।

भारतबाट नेपालतर्फ आउँदै गरेको मे१ह ५०११ नम्बरको अटो शङ्कास्पद देखिएपछि जाँच गर्दा शिशुले लगाएको डाइपरभित्र राखिएको खैरो हेरोइन फेला परेको हो । बरामद गरिएको खैरो हेरोइनको तौल झन्डै १० ग्राम रहेको छ । ***रासस***

हार्दिक समवेदना

जन्म
१९९९/०९/१३

स्वर्गारोहण
२०८३/०४/०३

नेपाल मजदुर किसान पार्टी सू.न.पा. ७ का अध्यक्ष सूर्यबहादुर पञ्चकी ममतामयी आमा **नानीमाया पञ्च**को असामयिक निधन भएको ७ औं दिन (न्हेनुमा) को पुण्यतिथिमा गहिरो दुःखमा भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनमा हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

नेमकिपा.सू.न.पा. ७ वडा समिति
नेक्राकिस.सू.न.पा. ७ वडा समिति
नेक्रामस.सू.न.पा. ७ वडा समिति
नेक्राविस.सू.न.पा. ७ वडा समिति

हार्दिक समवेदना

जन्म
१९९९/०९/१३

स्वर्गारोहण
२०८३/०४/०३

यस किवाचोक खानेपानी उपभोक्ता समितिका सचिव काजीबहादुर पञ्चका ममतामयी आमा **नानीमाया पञ्च**को असामयिक निधन भएको ७ औं दिन (न्हेनुमा) को पुण्यतिथिमा गहिरो दुःखमा भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनमा हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

किवाचोक खानेपानी उपभोक्ता समिति
भक्तपुर

हार्दिक समवेदना

जन्म
१९९९/०९/१३

स्वर्गारोहण
२०८३/०४/०३

यस संस्थाका अध्यक्ष काजीबहादुर पञ्च र सञ्चालक सदस्य सूर्यबहादुर पञ्चकी ममतामयी आमा **नानीमाया पञ्च**को असामयिक निधनले हामी सबै मर्माहत एवं स्तब्ध भएका छौं । दिवङ्गत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै उहाँप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनमा धैर्यधारण गर्ने शक्ति प्राप्त होस् भनी हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं ।

नवज्योति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
किवाचोक, सूर्यविनायक न.पा.-७, भक्तपुर

हार्दिक समवेदना

बिकुदेवी सुखुपायो

जन्मः २०२२/०७/०९ **निधनः २०८३/०४/०६**

हाम्रा परिवारमा ज्येष्ठ सुपुत्रीको रूपमा जन्मिएका हाम्रा प्यारी छोरी **बिकुदेवी (मानन्धर) सुखुपायो**को असामयिक निधनप्रति हामी गहिरो दुःख व्यक्त गर्दै आत्माको सद्गति मिलोस्, परलोकमा शान्ति प्राप्त होस् भनी श्री पशुपतिनाथ भगवानसँग प्रार्थना गर्दछौं ।

मानन्धर हार्डवेयर सेन्टर परिवार
सूर्यविनायक, भक्तपुर

प्रकाशक तथा कार्यकारी सम्पादकः उद्धव सुजखु★सम्पादकः चक्रबहादुर चाकतु★कार्यालयः कमलविनायक, भक्तपुर, फोन नं. ६६१०९२१, फ्याक्सः ६६१३२०७, E-mail: majdurdaily@gmail.com ★ विज्ञापन शाखाः ६६१९१०७/६६२०५५९, E-mail: majdurdailybigyapan@gmail.com ★ मुद्रकः सिद्धिगणेश अफसेट प्रेस, चोर्चा